

Звіт керівника АТ «Оператор ринку» за 2024 рік
(звіт про управління)

м. Київ

Зміст

1. Організаційна структура та опис діяльності товариства	3
<i>Організаційна структура</i>	3
<i>Опис діяльності товариства</i>	5
2. Результати діяльності	9
<i>Результати ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку</i>	9
<i>Результати торгів гарантіями походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії</i>	18
<i>Результати виконання функцій адміністратора передачі даних</i>	21
<i>Результати виконання функцій адміністратора платформи інсайдерської інформації</i>	22
<i>Фінансові результати діяльності</i>	23
3. Ліквідність та зобов'язання	26
4. Екологічні аспекти	29
5. Соціальні аспекти та кадрова політика	30
<i>Антикорупційний комплаєнс</i>	31
<i>Охорона праці та пожежна безпека</i>	32
6. Ризики	36
7. Дослідження та інновації та перспективи розвитку	39
<i>Дослідження та інновації</i>	39
<i>Перспективи розвитку</i>	40
8. Фінансові інвестиції	43
9. IT – інфраструктура та кібербезпека	43
10. Корпоративне управління	44

1. Організаційна структура та опис діяльності товариства

Організаційна структура

18 червня 2019 року утворено державне підприємство «Оператор ринку» на базі філії «Оператор ринку» державного підприємства «Енергоринок» шляхом виділу майна, прав та обов'язків стосовно нього відповідно до розподільного балансу для виконання функцій оператора ринку електричної енергії.

20 грудня 2021 року зареєстровано Акціонерне товариство «Оператор ринку» (далі – АТ «Оператор ринку», Товариство).

Товариство є юридичною особою, утвореною у формі акціонерного товариства, 100 відсотків акцій якого закріплюються в державній власності, внаслідок реорганізації шляхом перетворення державного підприємства «Оператор ринку» в приватне акціонерне товариство відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 року № 534-р «Про перетворення державного підприємства «Оператор ринку» в акціонерне товариство».

Товариство є правонаступником усіх прав та обов'язків державного підприємства «Оператор ринку».

Чинну редакцію Статуту Акціонерного товариства «Оператор ринку», затверджено наказом Міністерства енергетики України від 30 грудня 2023 року № 408 (далі – Статут).

Найменування Товариства:

українською мовою – Акціонерне товариство «Оператор ринку»;

англійською мовою – joint-stock company «Market operator».

Скорочене найменування Товариства:

українською мовою – АТ «Оператор ринку»;

англійською мовою – JSC «Market operator».

Засновником Товариства є держава в особі Міністерства енергетики України, (далі – Міненерго), яке є його єдиним акціонером.

Органами управління Товариства є:

Вищий орган Товариства – Загальні збори акціонерів (далі – Загальні збори);

Наглядова рада;

Виконавчий орган Товариства – Генеральний директор.

1. Загальні збори

Повноваження Загальних зборів, передбачені Статутом та законодавством України, здійснюються єдиним акціонером, а саме Міненерго одноосібно.

Рішення Міненерго з питань, що належать до компетенції Загальних зборів, оформлюється письмово (у формі рішення (наказу)). Таке рішення Міненерго має статус протоколу Загальних зборів.

2. Наглядова рада

Згідно з законодавством України та Статутом Наглядова рада обирається та її повноваження припиняються Загальними зборами.

Наглядову раду Товариства призначено наказом Міненерго від 28 грудня 2022 року № 441 «Про обрання членів Наглядової ради Акціонерного товариства «Оператор ринку».

До складу Наглядової ради увійшли три незалежних члени та два представники акціонера (держави).

Відповідно до вимог законодавства та внутрішніх документів Наглядовій раді підпорядковано корпоративного секретаря, менеджера з управління ризиками та комплаєнсу та внутрішнього аудитора.

3. Виконавчий орган

Повноваження виконавчого органу у Товаристві здійснюється одноосібно генеральним директором.

Відповідно до законодавства України та Статуту генеральний директор обирається та його повноваження припиняються Наглядовою радою.

Заступники генерального директора, головний бухгалтер Товариства призначаються на посаду та звільняються з посади генеральним директором Товариства.

У звітному році у Товаристві функціонувало 14 структурних підрозділів, які підпорядковуються відповідно до напрямків роботи заступникам, головному бухгалтеру та безпосередньо генеральному директору. Розподіл функціональних обов'язків між генеральним директором, заступниками генерального директора та головним бухгалтером здійснюється на підставі відповідного наказу генерального директора.

Організаційна структура Товариства у 2024 році затверджувалась рішенням Наглядової ради (протокол засідання від 15 грудня 2023 року № 19) та вводилась в дію з 08 січня 2024 року наказом АТ «Оператор ринку» від 28 грудня 2023 року № 484 «Про введення в дію Організаційної структури та затвердження Структури управління АТ «Оператор ринку».

За новою організаційною структурою до керівного складу Товариства, окрім генерального директора, входять чотири заступника генерального директора за відповідними напрямками діяльності, зокрема заступник генерального директора із забезпечення діяльності товариства, заступник генерального директора із забезпечення торгів, заступник генерального директора із забезпечення розвитку, заступник генерального директора з корпоративного забезпечення та комунікацій, та головний бухгалтер.

Загальна структура Товариства складається з:
Департаментів:

- проведення торгів;
- економіки та фінансів;
- адміністративно-господарського забезпечення;
- забезпечення ІТ та інформаційної безпеки;

- аналізу ринку електричної енергії;
- правового забезпечення;
- бухгалтерського обліку;
- з регуляторних питань;
- спостереження за ринком.

Окремих відділів:

- корпоративного управління;
- роботи з персоналом;
- супроводження процедури закупівель;
- комунікацій;
- провадження діяльності з організації торгівлі продукцією.

Радників:

- з безпеки;
- з ринків;
- із зовнішньоекономічної діяльності.

У підпорядкуванні заступника генерального директора із забезпечення розвитку: менеджер із забезпечення розвитку.

У підпорядкуванні генерального директора:

- уповноважений з антикорупційної діяльності;
- провідний інженер з охорони праці;
- помічник генерального директора.

Самостійні структурні підрозділи діють на підставі положень про такі підрозділи. Для кожної посади складена посадова інструкція з чітко визначеними функціями, повноваженнями та відповідальністю працівників Товариства.

Опис діяльності товариства

АТ «Оператор ринку» ефективно здійснює свою діяльність та активно залучений до розвитку ринку електричної енергії.

Удосконалення ринку електричної енергії та діяльності Товариства можливе шляхом збільшення ліквідності ринку електричної енергії, впровадження нових інструментів згідно з європейською практикою, інтеграції ринку електричної енергії України до внутрішнього ринку Європейського Союзу, зокрема сполучення діючих ринку «на добу наперед» (далі – ринок «на добу наперед», РДН) та внутрішньодобового ринку (далі – внутрішньодобовий ринок, ВДР).

Стратегічні цілі розвитку АТ «Оператор ринку» визначаються з урахуванням поточного стану галузі, чинного законодавства, а також суттєво залежать від виконання Україною зобов'язань по Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та імплементації положень європейського законодавства у сфері електроенергетики у національне законодавство.

З метою створення єдиної архітектури ринку електричної енергії з європейськими країнами, сприяння успішній ринковій реалізації електричної енергії, забезпечення безпеки постачання електроенергії та забезпечення

підвищення рівня енергоефективності економіки АТ «Оператор ринку» здійснює низку заходів для об'єднання ринку електричної енергії України із єдиним сполученим ринком електричної енергії країн-членів Європейського Союзу (далі – ЄС).

Товариство тісно співпрацює зі стейкхолдерами на ринку електричної енергії для виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема, у межах Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, реалізації рішень Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства, для об'єднання ринку електричної енергії України з ЄС.

АТ «Оператор ринку» бере активну участь у процесі транспозиції положень європейського законодавства у сфері електроенергетики. Фахівці Товариства беруть участь у підготовці проєктів законодавчих актів для імплементації Інтеграційного пакету у сфері електроенергетики, розглядають та надають пропозиції до законопроектів, що розробляються стейкхолдерами на ринку електричної енергії та зацікавленими сторонами. Також АТ «Оператор ринку» в координації з НЕК «Укренерго» та Міненерго розроблений законопроект, що імплементує європейське законодавство в частині об'єднання ринків електричної енергії.

Для ефективної інтеграції ринку електроенергії України до внутрішнього єдиного європейського ринку АТ «Оператор ринку», виконуючи покладені на Товариство функції, у статусі спостерігача в Комітеті всіх NEMO (ALL NEMO Committee) бере активну участь у його робочих та експертних групах.

За активного сприяння АТ «Оператор ринку» та незважаючи на відсутність в Україні транспозиції Інтеграційного пакету у сфері електроенергетики, у грудні 2024 року підписано Меморандум про взаєморозуміння, яким створено Локальний імплементаційний проєкт (далі – ЛІП) для впровадження об'єднання ринків електричної енергії, зокрема, України та Європейського Союзу. Документ передбачає взаємодію між усіма учасниками, залученими до процесу сполучення ринків, з метою забезпечення успішного запуску та ефективного функціонування об'єднаного ринку електроенергії. Основне завдання ЛІП полягає в узгодженні регіональних транскордонних питань, що виникають під час об'єднання ринків електричної енергії України та країн ЄС. Сторонами ЛІП є оператори ринку електричної енергії та оператори систем передачі країн-членів ЄС, які мають спільний кордон з Україною (Республіка Польща, Угорщина, Словацька Республіка, Румунія), а також Республіка Молдова. Усі ці сторони безпосередньо залучені до процесу сполучення ринків.

У 2024 році Товариство розпочало здійснювати діяльність адміністратора передачі даних та адміністратора платформи інсайдерської інформації відповідно до законодавства.

У рамках виконання функції адміністратора передачі даних АТ «Оператор ринку» використовує системи та засоби, які забезпечують своєчасність, безперебійність та регулярність передачі даних, зокрема, учасників оптового енергетичного ринку, а також безпеку, конфіденційність та повноту інформації, що передається.

Як адміністратор платформи інсайдерської інформації, Товариство адмініструє платформу інсайдерської інформації, на якій учасники оптового енергетичного ринку розміщують (оприлюднюють) інсайдерську інформацію, що підлягає розкриттю такими учасниками, та забезпечує невідкладне автоматичне оприлюднення (розкриття) такої інформації. При цьому, відповідальність за зміст та достовірність інформації несе учасник, а на період правового режиму воєнного стану доступ до інсайдерської інформації є обмеженим.

Також АТ «Оператор ринку» у 2024 році повністю забезпечено виконання вимог законодавства у частині впровадження та забезпечення функціонування торгової площадки з продажу гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії (далі – ГПЕЕ). Доцільно зазначити, що на ринку ГПЕЕ існує проблема щодо необхідності підвищення зацікавленості споживачів та учасників ринку у використанні ГПЕЕ з метою стимулювання збільшення попиту на них. У зв'язку із цим питання взаємного визнання ГПЕЕ між ЄС і Україною набуває більшої нагальності. Крім того, Товариство виступає з ініціативою щодо включення до Регламенту (ЄС) 2023/956 про встановлення механізму прикордонного регулювання викидів вуглецю (СВАМ) положень щодо можливості використання ГПЕЕ для зменшення СВАМ сертифікатів.

Зважаючи на європейський досвід, оптимальним механізмом, який дозволив би підсилити конкуренцію та забезпечити прозорість у сегменті двосторонніх договорів, є запровадження біржової торгівлі електричною енергією. АТ «Оператор ринку» планує здійснювати діяльність з організації та проведення електронних аукціонів на ринку двосторонніх договорів з використанням як фінансових, так і нефінансових інструментів, передбачених Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», а впровадження повноцінного клірингу на товарній біржі зможе гарантувати виконання усіх укладених договорів між учасниками на різних сегментах ринку, ураховуючи чинне законодавство.

АТ «Оператор ринку» співпрацює з центральними органами виконавчої влади, регуляторними органами, іншими державними структурами, міжнародними організаціями та учасниками ринку електроенергії України для забезпечення ефективного функціонування та розвитку ринкової інфраструктури.

Також, відповідно до пункту 8-1 частини третьої статті 51 Закону України «Про ринок електричної енергії», АТ «Оператор ринку» має право надавати учасникам ринку інформаційно-консультативні та організаційні послуги, пов'язані з функціонуванням ринку електричної енергії.

Ураховуючи норми зазначеного Закону, Стратегічного плану розвитку АТ «Оператор ринку» на 2022-2026 роки, а також необхідність підвищення рівня поінформованості учасників ринку електричної енергії та їхньої обізнаності щодо функціонування ринків електроенергії України та країн Європи, АТ «Оператор ринку» реалізовано надання наступних інформаційно-консультативних послуг у 2024 році:

послуги з доступу до вебсайту;
аналітичні матеріали щодо функціонування РДН та ВДР України;
ринок ДД (УЕБ) та РДН України;
послуга з погодинного моделювання цін спотових ринків Румунії,
Словаччини, Польщі та Угорщини.

Таким чином, впровадження та реалізація вищезазначених послуг забезпечили виконання Товариством стратегічної цілі щодо надання послуг із погодинного аналізу цін на ринках «на добу наперед» суміжних європейських країн та здійснення моделювання цін на спотових ринках електроенергії сусідніх європейських країн відповідно до цілей пункту 4.3 Стратегічного плану розвитку АТ «Оператор ринку» на 2022 - 2026 роки.

Товариством за результатами дослідження запитів, що надходять від учасників ринку та інших зацікавлених сторін, вирішено впровадити надання інформаційно-консультативних послуг, які дозволять підвищити обізнаність учасників ринку про ринок електричної енергії через проведення заходів для зацікавлених сторін. Завдяки таким заходам учасники мають можливість детальніше заглибитися у принципи роботи і функціонування ринку електричної енергії та, як наслідок, відкоригувати або вдосконалити свої торгові стратегії та операційну діяльність на ринку.

Так, у травні 2024 року АТ «Оператор ринку» започатковано надання інформаційно-консультативних послуг щодо роботи ринку електричної енергії України, які викликали велику зацікавленість серед представників не тільки енергетичної галузі та отримали схвальні відгуки, безпосередньо, від самих учасників ринку. Ураховуючи таку тенденцію, Товариство на постійній основі проводить комунікацію та опитування серед учасників, які вже взяли участь у консультаційних заходах, щодо розширення послуг та їхнього наповнення новими темами відповідно до потреб та існуючої ситуації на ринку.

Таким чином, з травня 2024 року АТ «Оператор ринку» реалізовано надання таких інформаційно-консультативних послуг:

- теоретична інформація про електроенергетику;
- ринок електроенергії України (європейська модель);
- старт роботи на ринку електроенергії: з чого почати та форми звітності;
- взаємодія нового учасника ринку з НЕК «Укренерго»;
- взаємодія нового учасника ринку з оператором системи розподілу;
- торгова стратегія компанії;
- торги на ринку двосторонніх договорів (РДД);
- торги на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку;
- імпорт-експорт електроенергії;
- балансуючий ринок електроенергії України;
- діяльність виробників електричної енергії з ВДЕ;
- діяльність зі зберігання електричної енергії;
- приєднання газопоршневих (ГПУ) та когенераційних установок (КГУ);

ринок електричної енергії для газопоршневих установок (ГПУ).

За результатами 2024 року інформаційно-консультативні послуги щодо роботи ринку електричної енергії України надані 201 учаснику – як юридичним, так і фізичним особам.

АТ «Оператор ринку» дотримується принципу клієнтоорієнтованості, тож для доступного замовлення та користування інформаційно-консультативними послугами Товариством розроблено та впроваджено в роботу окремий вебресурс (landing page), який містить зручний інтерфейс з відображення послуг, що доступні для замовлення. Варто також зазначити, що сторінка доступна у версіях для стаціонарних комп'ютерів та мобільних пристроїв, а також містить календар подій, зокрема, щодо відображення майбутніх консультацій щодо роботи ринку електричної енергії України, що дозволяє учасникам заздалегідь планувати свою участь у них.

2. Результати діяльності

Результати ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку

За 2024 рік АТ «Оператор ринку» укладено 105 догорів про участь у РДН та ВДР. Усього, станом на 31 грудня 2024 року діяли 584 договори про участь у РДН та ВДР, при цьому серед учасників РДН/ВДР – 48 виробників електричної енергії, 28 операторів системи розподілу, 456 постачальників електричної енергії, 45 трейдерів, 4 споживачі, оператор установки зберігання енергії, оператор системи передачі та гарантований покупець.

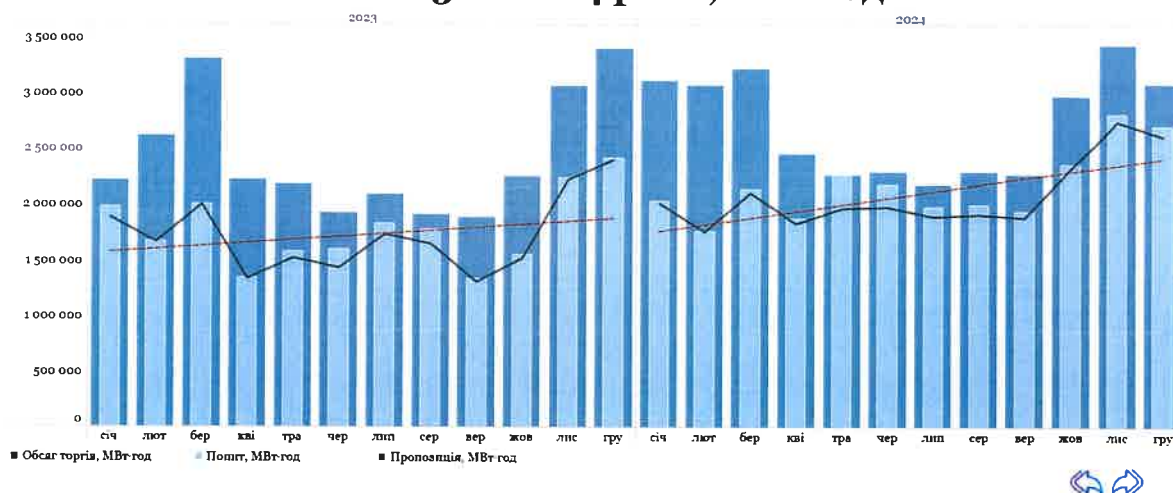

Основні показники РДН та ВДР

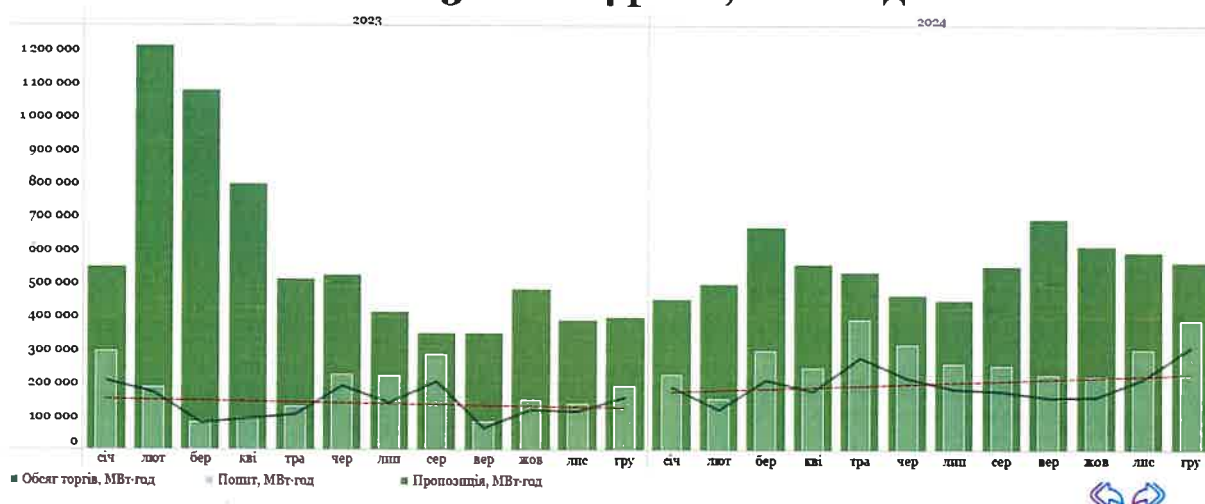
Незважаючи на продовження збройної агресії з боку російської федерації 2024 рік для ринку «на добу наперед» і внутрішньодобового ринку відзначився зростанням цінкових показників та обсягів торгів у порівнянні з 2023 роком.

Динаміку основних показників на РДН та ВДР відображено нижче.

Динаміка попиту, пропозиції та обсягів торгів на РДН за 2023 та 2024 роки, МВт·год

Динаміка попиту, пропозиції та обсягів торгів на ВДР за 2023 та 2024 роки, МВт·год

Обсяг торгів на РДН та ВДР у 2024 році мав тенденцію до зростання і в порівнянні з 2023 роком збільшився на 22,62%. Середньодобовий обсяг торгів на РДН у 2024 році склав 68 548,3 МВт·год, що більше на 20,58% у порівнянні із середньодобовим обсягом торгів на РДН у 2023 році, який становив 56 850,4 МВт·год. На ВДР у 2024 році середньодобовий обсяг торгів становив 6 523,1 МВт·год, що більше на 43,67% за аналогічний показник 2023 року (4 540,4 МВт·год). Інформацію щодо основних показників РДН та ВДР за 2024 рік в порівнянні з 2023 роком наведено нижче.

Основні показники РДН та ВДР

» Ринок «на добу наперед»

	2024	2023	Зміна, %
Індекс база (ОЕС), грн/МВт·год	4 522,27	3 373,52	↑ +34,05%
Індекс пік (ОЕС), грн/МВт·год	4 503,44	3 739,04	↑ +20,44%
Індекс позапик (ОЕС), грн/МВт·год	4 541,03	3 007,85	↑ +50,97%
Середньозважена ціна на РДН, грн/МВт·год	4 878,06	3 617,60	↑ +34,84%
Обсяг купівлі-продажу на РДН, МВт·год	25 088 683,5	20 750 401,9	↑ +20,91%
Середньодобовий обсяг торгів на РДН, МВт·год	68 548,3	56 850,4	↑ +20,58%

» Внутрішньодобовий ринок

	2024	2023	Зміна, %
Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії, грн/МВт·год	4 986,44	3 856,67	↑ +29,29%
Обсяг купівлі-продажу на ВДР, МВт·год	2 387 462,8	1 657 236,6	↑ +44,06%
Середньодобовий обсяг торгів на ВДР, МВт·год	6 523,1	4 540,4	↑ +43,67%

← Усі ціни наведені без ПДВ

період базового навантаження (постачання електричної енергії протягом 24-годинного періоду від 00:00 до 24:00);

період пікового навантаження (постачання електричної енергії протягом 12-годинного періоду від 08:00 до 20:00);

період позапикового навантаження (постачання електричної енергії протягом 12-годинного періоду від 00:00 до 08:00 та від 20:00 до 24:00)

У 2024 році максимальне значення індексу ціни базового навантаження, зафіксоване на РДН, становило 6 669,89 грн/МВт·год (без ПДВ), що перевищує на 37,97% аналогічний показник у 2023 році.

Максимальні та мінімальні значення цін та обсягів, зафіксовані на РДН та ВДР у 2024 році, наведено нижче.

Максимальні та мінімальні значення, зафіксовані на РДН та ВДР

» РДН

Максимальні значення

Мінімальні значення

Індекс ціни «База» за добу, грн/МВт·год	22.07.2024	6 669,89	01.01.2024	280,27
Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії за добу, грн/МВт·год	22.07.2024	7 037,11	01.01.2024	307,28
Обсяг купівлі-продажу електроенергії за годину, МВт·год	13.11.2024 19:00:00	5 333,8	02.01.2024 04:00	571,2
Обсяг купівлі-продажу електроенергії за добу, МВт·год	19.11.2024	100 056,0	01.01.2024	22 026,6
Обсяг купівлі-продажу електроенергії за місяць, МВт·год	листопад 2024 р.	2 754 222,8	лютий 2024 р.	1 763 332,7

» ВДР

Максимальні значення

Мінімальні значення

Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії за добу, грн/МВт·год	31.08.2024	7 389,47	01.01.2024	325,45
Обсяг купівлі-продажу електроенергії за годину, МВт·год	13.06.2023 00:00	2 043,9	28.02.2024 01:00	7,9
Обсяг купівлі-продажу електроенергії за добу, МВт·год	02.12.2024	22 601,2	22.09.2024	1 905,4
Обсяг купівлі-продажу електроенергії за місяць, МВт·год	грудень 2024 р.	307 347,9	лютий 2024 р.	121 303,1

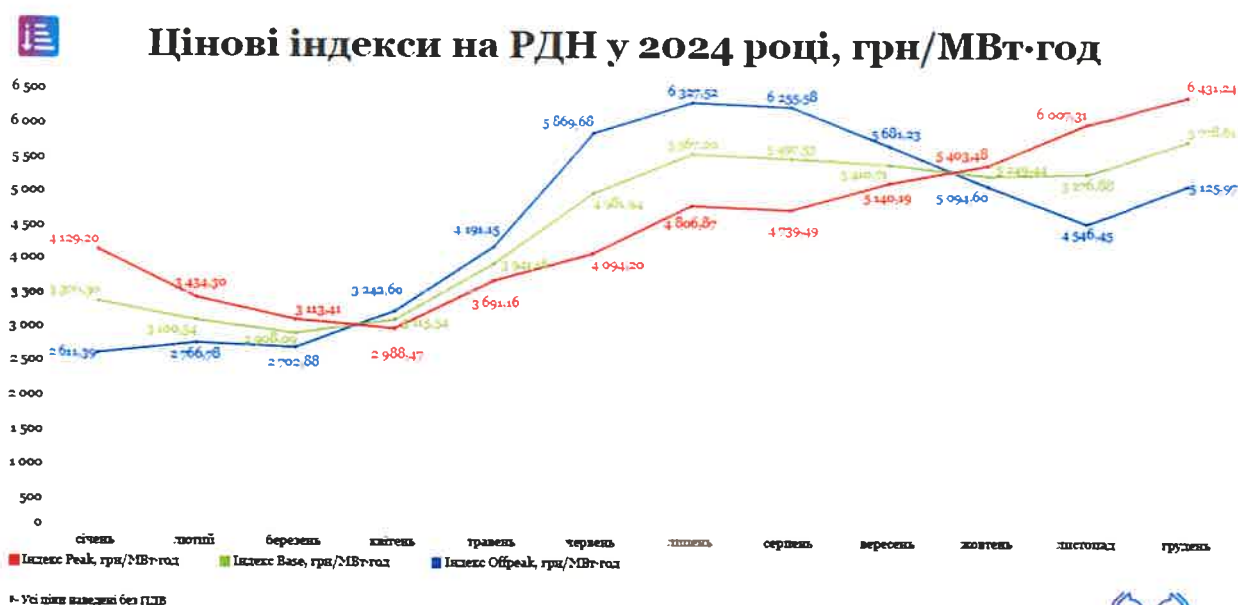
← Усі ціни наведені без ПДВ

Цінові індекси та середньозважені ціни на РДН та ВДР

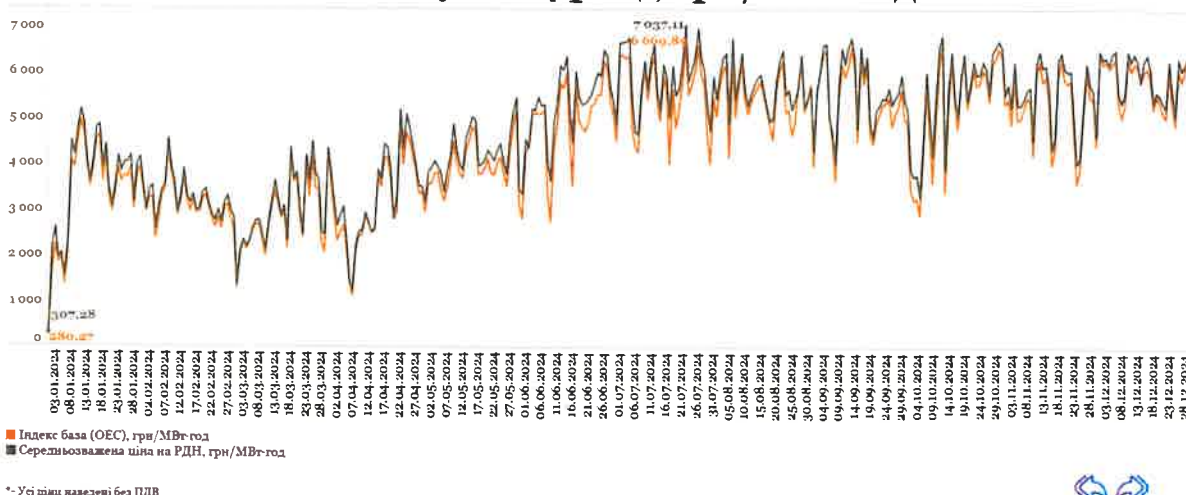
У 2024 році спостерігалось зростання індексів цін та середньозважених цін на РДН. Так, мінімальне значення індексу цін базового навантаження за добу зафіксовано 01 січня 2024 року на рівні 280,27 грн/МВт·год (без ПДВ),

максимальне значення на рівні 6 669,89 грн/МВт·год (без ПДВ) зафіксовано 22 липня 2024 року.

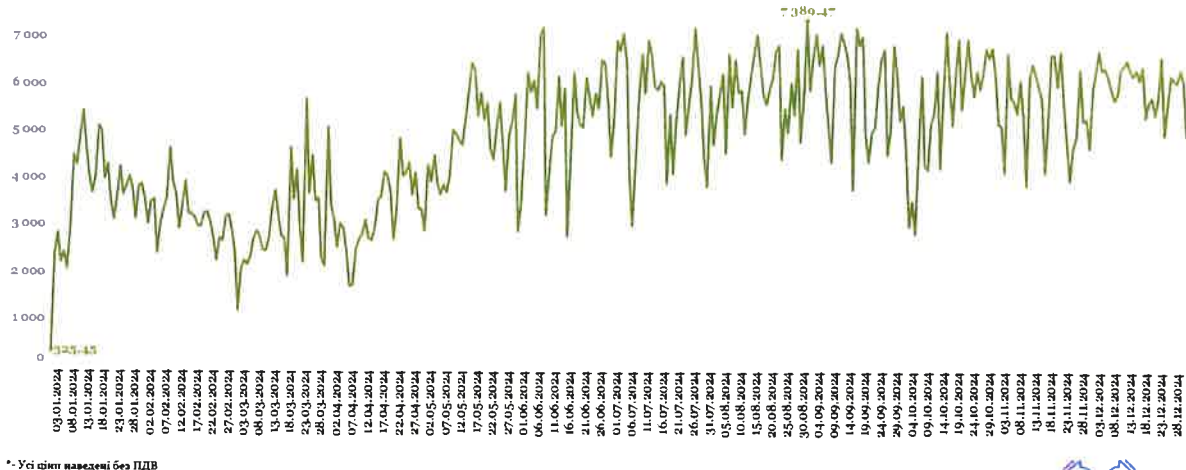
Індекс ціни РДН для періоду базового навантаження у 2024 році становив 4 522,27 грн/МВт·год (без ПДВ), що на 34,05% більше ніж у 2023 році. При цьому в II половині 2024 року спостерігалась більша волатильність індексів цін та середньозважених цін на РДН та на ВДР порівняно з I півріччям року.

Індекси цін «База» та середньозважені добові ціни на РДН у 2024 році, грн/МВт·год

Середньозважені добові ціни на ВДР у січні-грудні 2024 року, грн/МВт·год

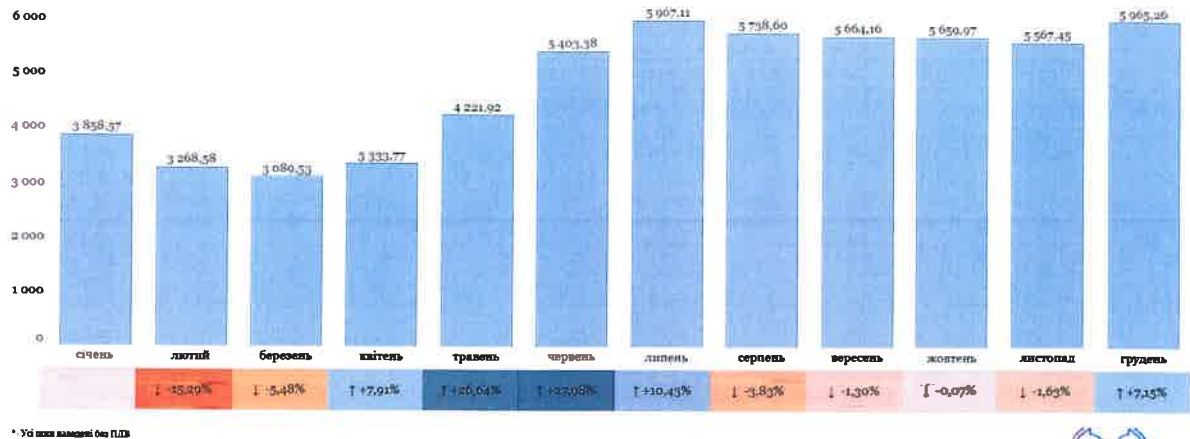

Середньозважена ціна на РДН у 2024 році збільшилась на 34,84% в порівнянні з 2023 роком та складала 4 878,06 грн/МВт·год (без ПДВ).

Станом на початок 2024 року продовжували діяти обмеження для учасників РДН/ВДР щодо мінімального та максимального рівня граничних цін в заявках на торги електричною енергією на РДН та на ВДР, встановлені відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) від 09 листопада 2023 року № 2099 «Про граничні ціни на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку». Однак відповідно до постанови НКРЕКП від 20 травня 2024 року № 949 «Про граничні ціни на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку» на РДН та на ВДР з доби постачання 01 червня 2024 року діють наступні рівні максимальних та мінімальних граничних цін для заявок на торги: максимальні граничні ціни з 00:00 до 07:00 та з 11:00 до 17:00 – 5 600,00 грн/МВт·год; з 07:00 до 11:00 та з 23:00 до 24:00 – 6 900,00 грн/МВт·год; з 17:00 до 23:00 – 9 000,00 грн/МВт·год, мінімальна гранична ціна – 10,00 грн/МВт·год.

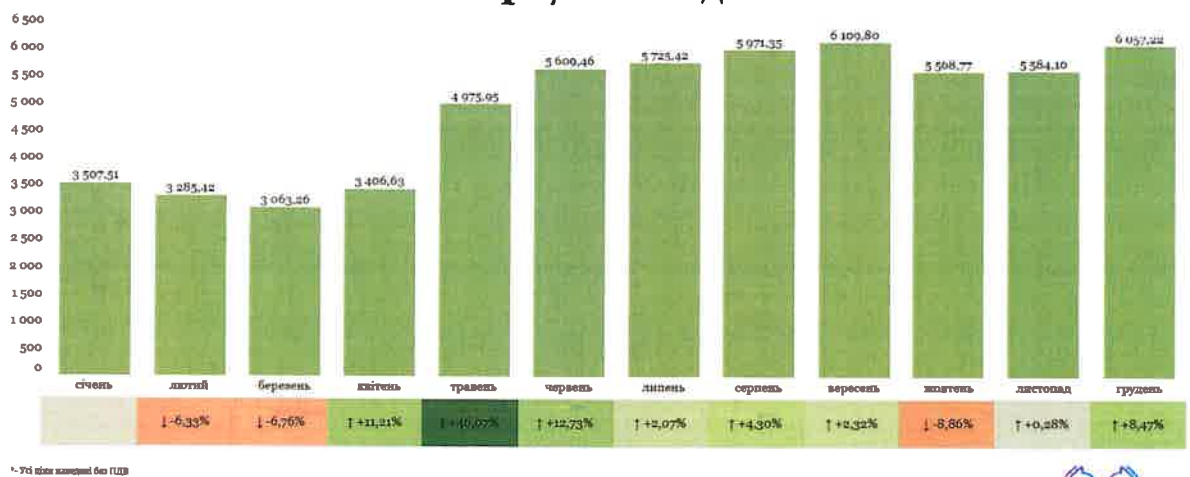
Середньозважені ціни на РДН у січні-грудні 2024 року, грн/МВт·год

На ВДР у 2024 році середньозважена ціна збільшилась на 29,29% у порівнянні з 2023 роком та становила 4 986,44 грн/МВт·год (без ПДВ).

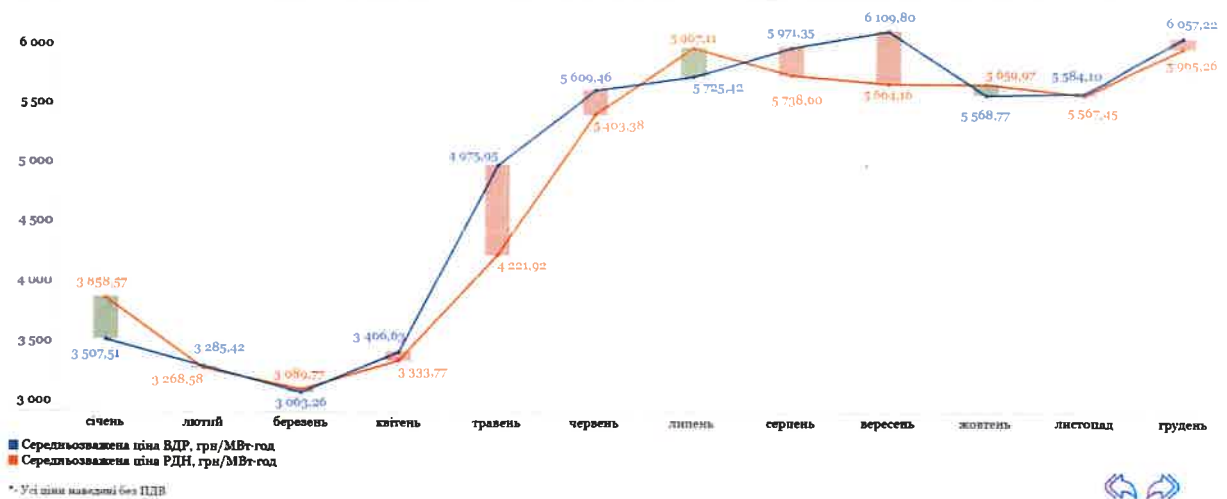
Середньозважені ціни на ВДР у січні-грудні 2024 року, грн/МВт·год

Середньозважені ціни на ВДР у 2024 році в більшості місяців складались на вищому від цін на РДН рівні, виключенням стали січень, березень, липень та жовтень 2024 року.

Порівняння середньозважених за місяць цін РДН та ВДР у 2024 році

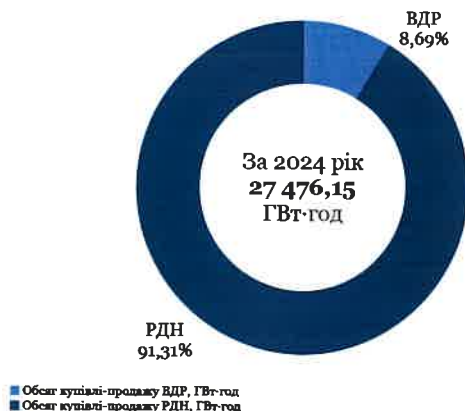
Обсяг та вартість

Загальний обсяг торгів на РДН та ВДР у 2024 році склав 27 476,15 ГВт·год, що на 22,62% більше ніж у 2023 році. Вартість купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР у 2024 році становила 134 289,09 млн.грн. (без ПДВ).

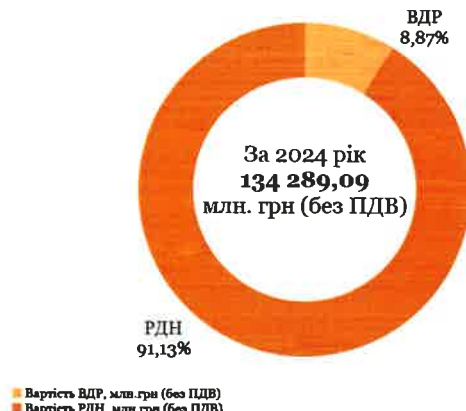

Обсяг та вартість акцептованої електричної енергії на РДН та ВДР

Обсяг купівлі-продажу електроенергії на РДН та ВДР

Вартість купівлі-продажу електроенергії на РДН та ВДР

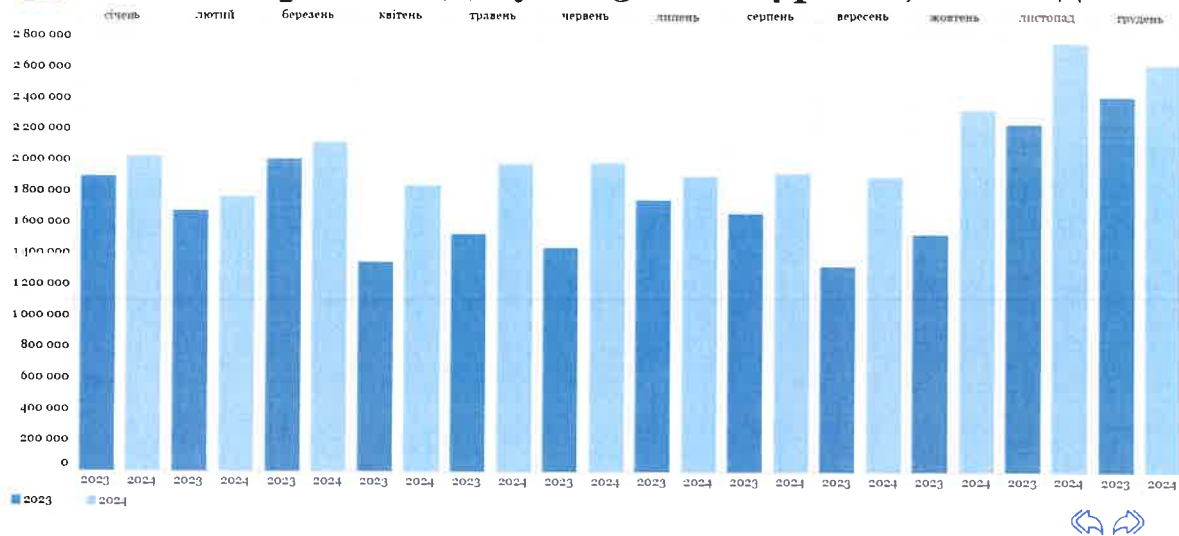

РДН

На РДН у 2024 році обсяг торгів склав 25 088,68 ГВт·год, що більше на 20,91% у порівнянні з 2023 роком, де обсяг торгів був на рівні 20 750,40 ГВт·год.

Обсяг торгів на РДН у 2023 та 2024 роках, МВт·год

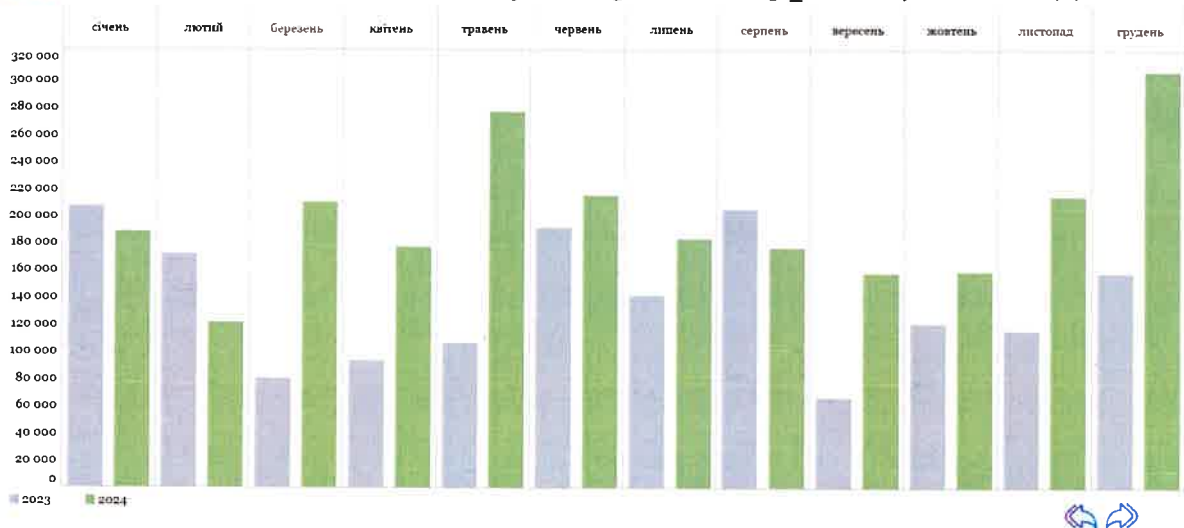

ВДР

На ВДР у 2024 році обсяг торгів збільшився на 44,06% у порівнянні з 2023 роком та становив 2 387,46 ГВт·год.

Обсяг торгів на ВДР у 2023 та 2024 роках, МВт·год

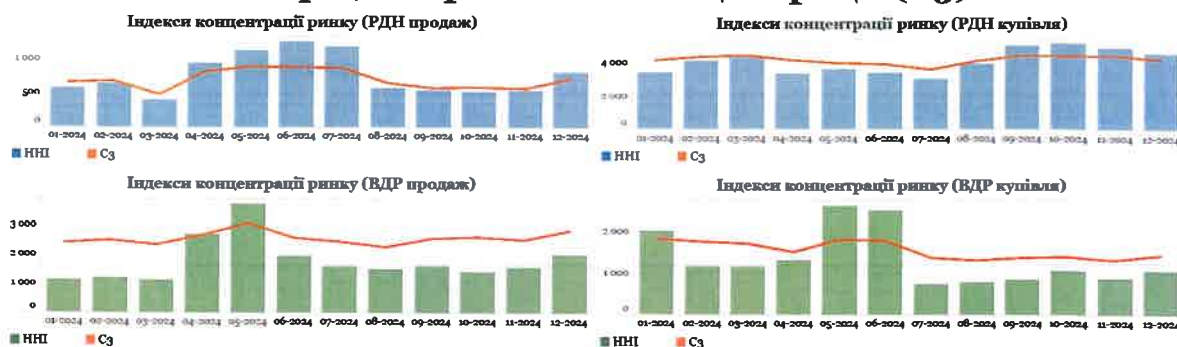

Рівень конкурентності

Згідно з коефіцієнтом ринкової концентрації (C5) в ОЕС України спостерігався високий рівень концентрації покупців електричної енергії на РДН – в середньому за 2024 рік рівень їх концентрації становив 76,80%, зі сторони продавців на РДН – в середньому 52,92%. На ВДР за 2024 рік зі сторони купівлі – в середньому 56,60%, зі сторони продажу – 65,69%.

Індекс Херфіндаля-Хіршмана (ННІ) та коефіцієнт ринкової концентрації (С5)

Показник	Концентрація		
	Низька	Середня	Висока
Коефіцієнт концентрації (C5)	менше 45%	45% - 70%	70% - 100%
Індекс Херфіндаля-Хіршмана (ННІ)	менше 1000	1000 - 1800	більше 1800

Індекс Херфіндаля-Хіршмана (ННІ) являє собою суму квадратів часток ринку учасників, які здійснювали операції купівлі/продажу. При аналізі конкуренції реагує на питому вагу кожного учасника на ринку. Чим вище значення приймає індекс Херфіндаля-Хіршмана (вище концентрація), тим слабша конкуренція на ринку.

Коефіцієнт ринкової концентрації (C5) являє собою суму процентного співвідношення ринкової частки перших п'яти учасників з найбільшими обсягами купівлі/продажу. Чим вище значення даного показника, тим вище ступінь концентрації на ринку, і тим слабша конкуренція.

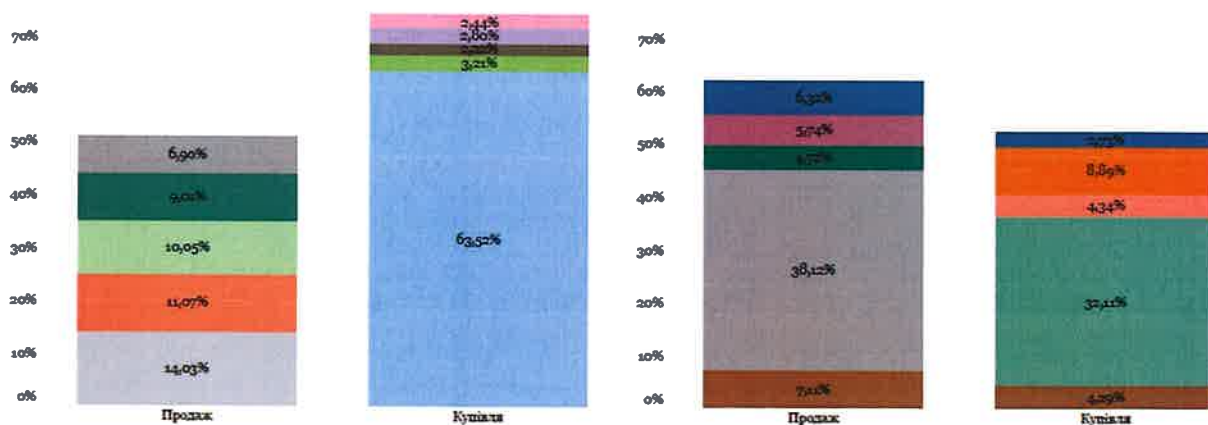
Питома вага 5 найбільших учасників РДН та ВДР наведена нижче.

Питома вага в обсягах купівлі та продажу п'яти найбільших учасників на РДН та ВДР

Ринок «на добу наперед» січень – грудень 2024 р.

Внутрішньодобовий ринок січень – грудень 2024 р.

Результати торгів гарантіями походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії

10 жовтня 2024 року, після початку повноцінного функціонування реєстру гарантій походження електричної енергії – електронної системи, що забезпечує формування ГПЕЕ (далі – реєстр гарантій походження), облік відомостей про видачу, обіг та погашення ГПЕЕ, а також надання інформації про них, АТ «Оператор ринку» відкрито площадку для торгів гарантіями походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії та відповідно розпочато реєстрацію учасників у програмному комплексі.

Усього у 2024 році, в результаті укладення з Товариством Договору про організацію та проведення торгів з купівлі-продажу ГПЕЕ, доступ до площадки АТ «Оператор ринку» з продажу ГПЕЕ отримало 67 учасників, серед яких 27 учасників приймали безпосередню участь у торгах ГПЕЕ, у тому числі 2 учасника в якості ініціаторів індивідуальних торгів.

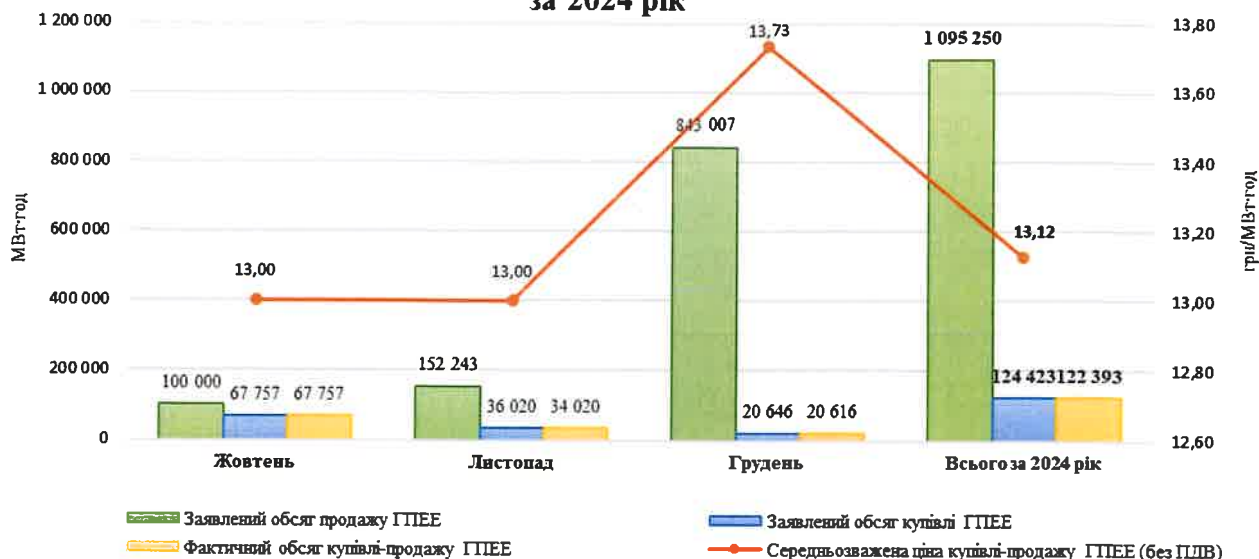

Основні показники торгівлі ГПЕЕ

21 жовтня 2024 року відбулися перші індивідуальні торги ГПЕЕ на платформі Товариства. Окрім ініціатора торгів в них прийняло участь 12 компаній. Усього у 2024 році на площадці оператора ринку ініційовано 16 індивідуальних торгів (всі торги – на продаж) двома компаніями-ініціаторами.

Обсяг запропонованих учасниками на продаж ГПЕЕ у 2024 році склав – 1 095 250 МВт·год, обсяг попиту – 124 423 МВт·год, фактичний обсяг купівлі-продажу ГПЕЕ – 122 393 МВт·год.

Динаміка попиту, пропозиції, обсягів торгів та ціни ГПЕЕ за 2024 рік

Структура торгів ГПЕЕ

Структура обсягів ГПЕЕ, що пропонувалися учасниками для продажу на площадці АТ «Оператор ринку» у 2024 році, у розрізі видів ВДЕ, що використовувались у процесі виробництва електричної енергії, виглядає наступним чином: вироблена із використанням гідроенергії – 95,44%, енергії сонця – 2,74%, енергії вітру – 0,91%, інших видів енергії – 0,91%.

Структура реалізованих учасниками ГПЕЕ на платформі ОР за видами ВДЕ має тільки дві складові: ті, що видані за електричну енергію вироблену із гідроенергії та сонячної енергії – 87,74% та 12,26% відповідно.

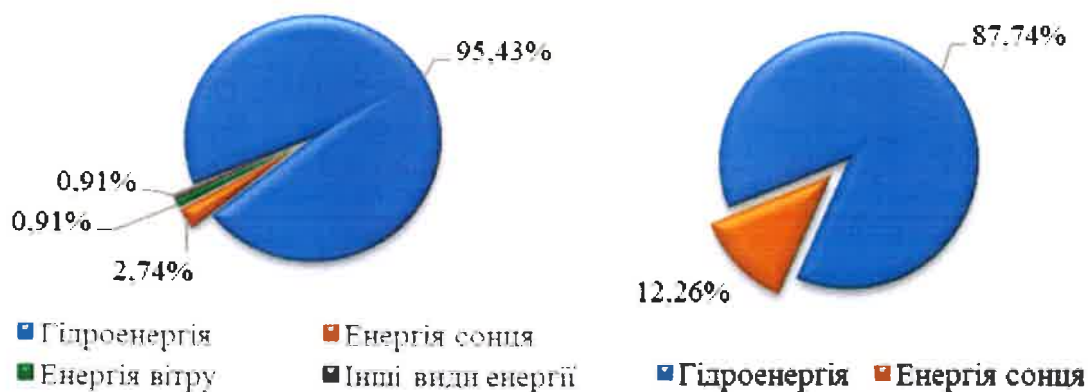
Структура заявлених на продаж та реалізованих ГПЕЕ за видами ВДЕ у 2024 році

Структура пропозиції ГПЕЕ

Вид ВДЕ	Обсяг, МВт·год	Частка
Гідроенергія	1 045 243	95,44%
Енергія сонця	30 007	2,74%
Енергія вітру	10 000	0,91%
Інші види енергії	10 000	0,91%
Всього	1 095 250	100,00%

Структура реалізованих ГПЕЕ

Вид ВДЕ	Обсяг, МВт·год	Частка
Гідроенергія	107 393	87,74%
Енергія сонця	15 000	12,26%
Енергія вітру	0	0,00%
Інші види енергії	0	0,00%
Всього	122 393	100,00%

У розрізі періодів виробництва електричної енергії, щодо яких видані ГПЕЕ, структура обсягів ГПЕЕ, що заявлялись учасниками на продаж у програмному комплексі оператора ринку у 2024 році склалася наступним чином: ГПЕЕ видані за електричну енергію вироблену у серпні 2024 року – 47,04%, у вересні 2024 року – 31,96%, у жовтні 2024 року – 21,00%.

У загальному обсязі фактично куплених-проданих ГПЕЕ у 2024 році, частка ГПЕЕ, виданих за електричну енергію вироблену у серпні 2024 року становила – 87,74%, у вересні 2024 року – 12,26%.

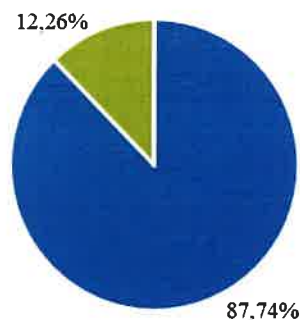
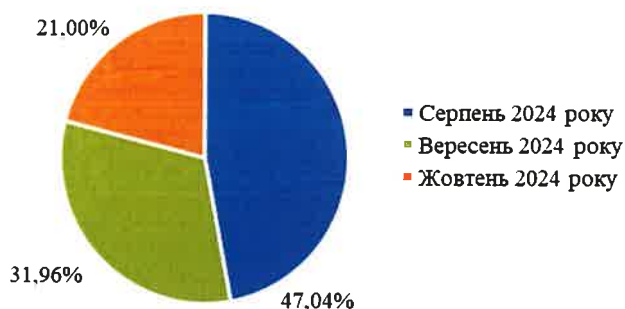
Структура пропонованих на продаж та реалізованих ГПЕЕ в розрізі періодів виробництва електричної енергії, щодо яких видані ГПЕЕ у 2024 році

Структура пропозицій ГПЕЕ

Період виробництва	Обсяг, МВт-год	Частка
Серпень 2024 року	515 250	47,04%
Вересень 2024 року	350 000	31,96%
Жовтень 2024 року	230 000	21,00%
Всього	1 095 250	100,00%

Структура реалізованих ГПЕЕ

Період виробництва	Обсяг, МВт-год	Частка
Серпень 2024 року	107 393	87,74%
Вересень 2024 року	15 000	12,26%
Жовтень 2024 року	0	0,00%
Всього	122 393	100,00%

Результати виконання функцій адміністратора передачі даних

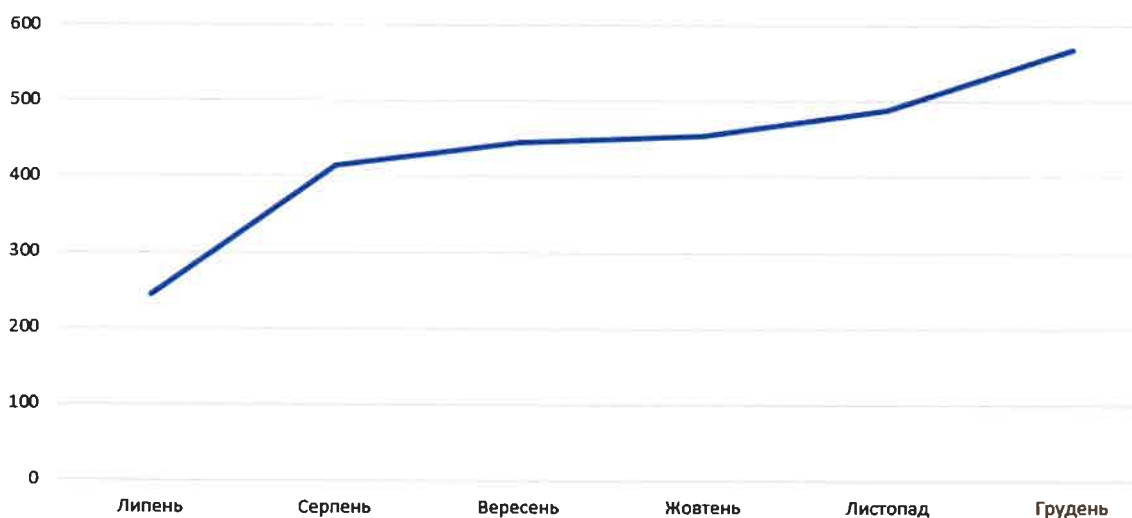
Згідно з положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» від 10 червня 2023 року № 3141-IX, АТ «Оператор ринку» зобов'язане забезпечити здійснення функції адміністратора передачі даних протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності цим Законом (до 01.07.2024 включно).

З 01 липня 2024 року Товариством, в якості адміністратора передачі даних, розпочато процес підписання з учасниками оптового енергетичного ринку договорів про передачу даних та безпосередньо збір, агрегацію та подання Регулятору інформації про здійснені учасниками господарсько-торговельні операції на ринку електричної енергії та/або на ринку природного газу, а також в якості особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами, розпочато передачу Регулятору інформації про господарсько-торговельні операції, здійснені учасниками ринку на РДН та на ВДР.

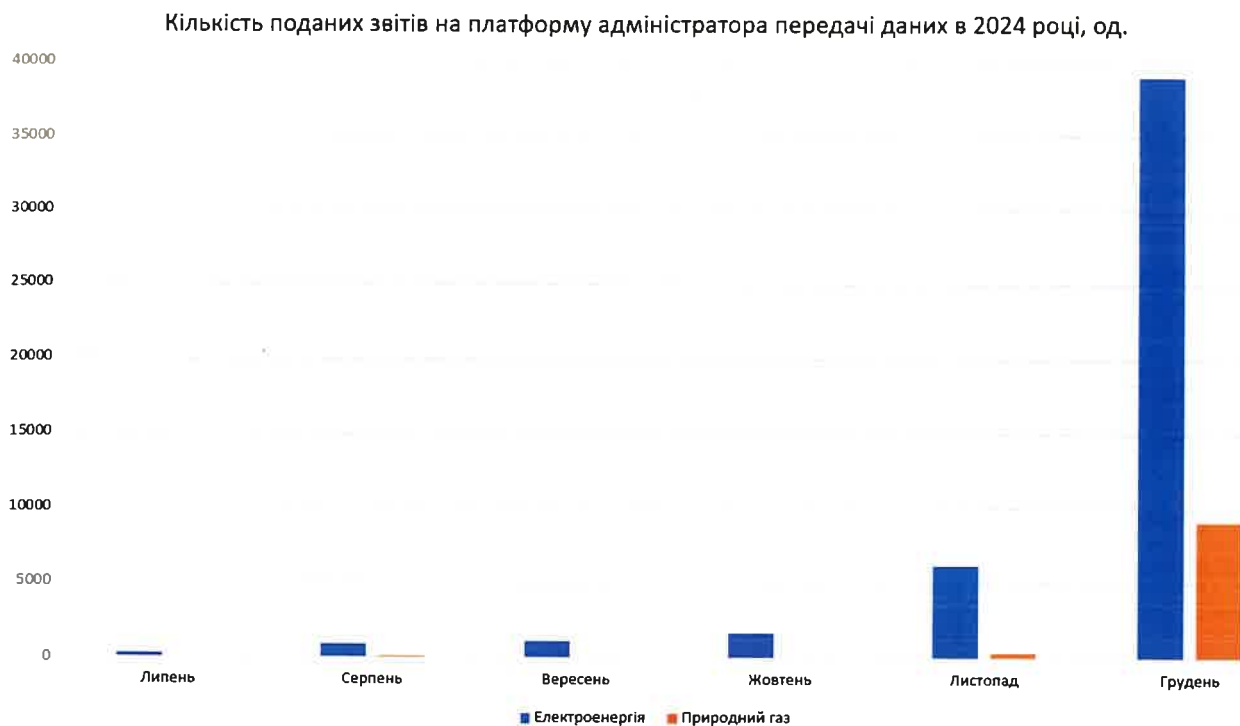
Механізм подання Регулятору звітності впроваджено з урахуванням положень Порядку набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних, затвердженого постановою НКРЕКП від 27 грудня 2023 року № 2613 та Порядку подання інформації про здійснені господарсько-торговельні операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами, затвердженого постановою НКРЕКП від 27 березня 2024 року № 618.

За 2024 рік АТ «Оператор ринку» укладено 568 договорів про передачу даних.

Динаміка кількості учасників платформи адміністратора передачі даних в 2024 році, од.

Кількість поданих звітів учасниками оптового енергетичного ринку протягом липня-грудня 2024 року через платформу передачі даних АТ «Оператор ринку» наведена нижче.

Результати виконання функцій адміністратора платформи інсайдерської інформації

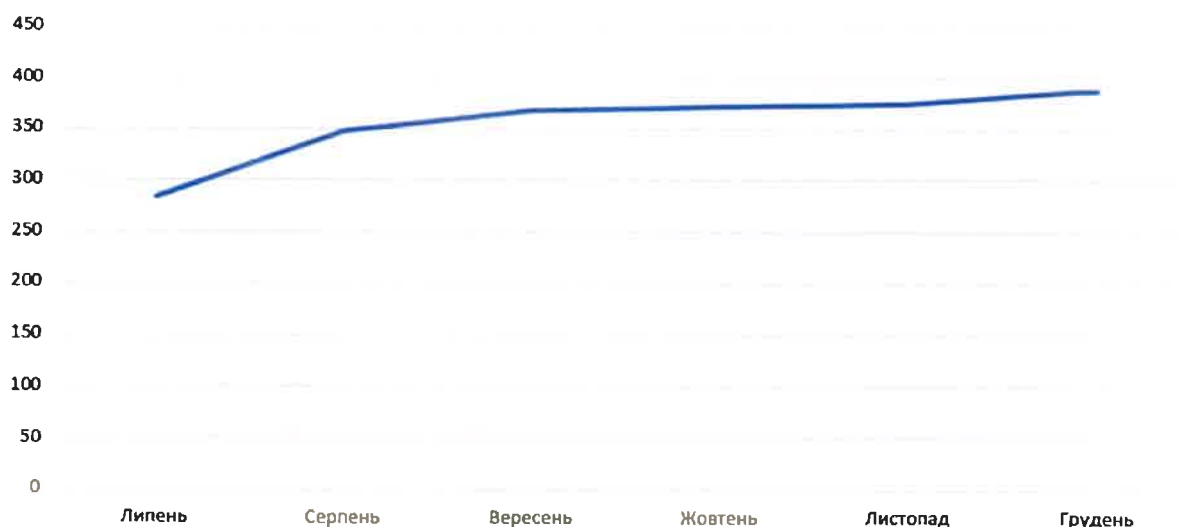
Згідно з положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» від 10 червня 2023 року № 3141-IX, АТ «Оператор ринку» зобов'язане забезпечити функціонування платформи інсайдерської інформації протягом дванадцяти місяців з дня набрання чинності Законом (до 01.07.2024 включно).

З 26 червня 2024 року Товариством, в якості адміністратора платформи інсайдерської інформації, розпочато процеси підписання з учасниками оптового енергетичного ринку договорів про оприлюднення (розкриття) інсайдерської інформації, а з 01 липня 2024 року – безпосередньо функціонування платформи інсайдерської інформації.

Публікація інсайдерської інформації учасниками оптового енергетичного ринку через платформу згідно з постановою НКРЕКП від 27 березня 2024 року № 614 відбувається з урахуванням обмеження загального доступу до неї на період дії воєнного стану на території України.

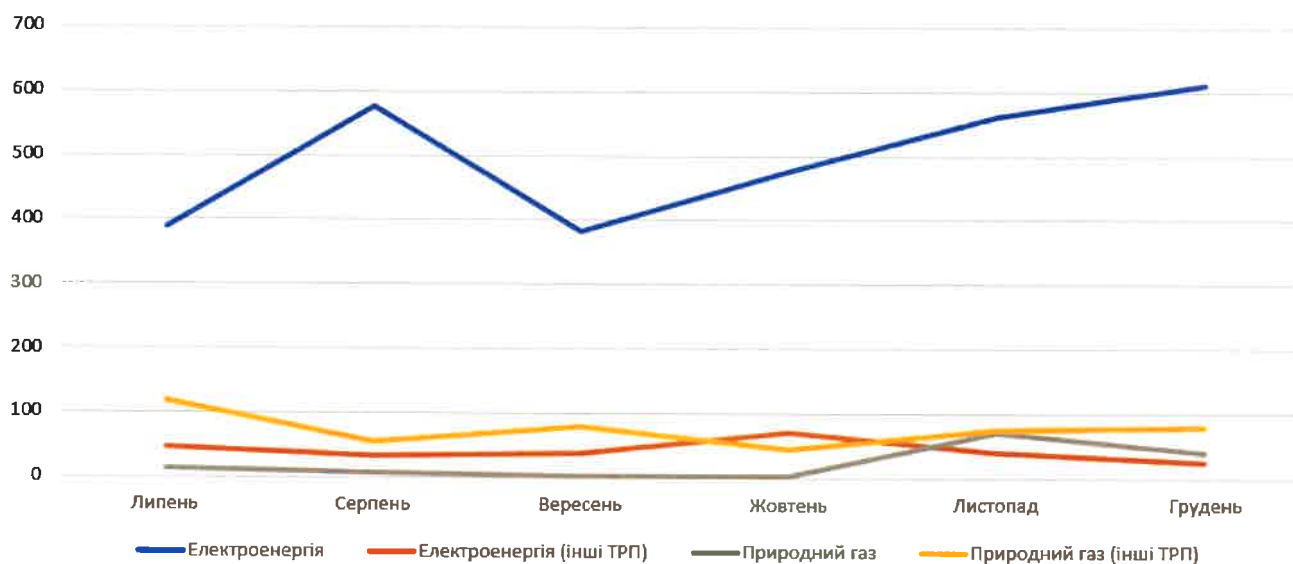
За 2024 рік АТ «Оператор ринку» укладено 389 договорів про оприлюднення (розкриття) інсайдерської інформації.

Динаміка кількості учасників платформи інсайдерської інформації в 2024 році, од.

Динаміка кількості поданих учасниками оптового енергетичного ринку протягом липня-грудня 2024 року термінових ринкових повідомлень наведена нижче.

Кількість поданих учасниками ТРП в 2024 році, од.

Фінансові результати діяльності

Фінансовий план АТ «Оператор ринку» на 2024 рік погоджений рішенням Наглядової ради (протокол засідання від 20 лютого 2024 року № 03/2024) та затверджений наказом Міненерго від 27 лютого 2024 року № 84. Протягом 2024 року Товариством вносились зміни до фінансового плану (накази Міненерго від 25 червня 2024 року № 239 та від 14 вересня 2024 року № 352).

Однією із основних цілей діяльності Товариства, визначених у Статуті, є одержання прибутку та забезпечення достатнього рівня рентабельності діяльності.

За результатами фінансово-господарської діяльності в 2024 році АТ «Оператор ринку» отримало чистий прибуток у сумі 48 200 тис. гривень. Показник виконання рівня чистого прибутку у 2024 році склав 185%, у порівнянні із запланованим у фінансовому плані Товариства на 2024 рік.

Зростання чистого прибутку відбулось за рахунок:

збільшення чистого доходу від реалізації послуг, що пов'язано із значним зростанням обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР наприкінці 2024 року;

зменшення операційних витрат (амортизація, відрахування на соціальні заходи, інші операційні витрати).

Чистий прибуток Товариства на одну просту акцію склав 463,81 гривень.

Основні показники виконання фінансового плану АТ «Оператор ринку» за 2024 рік

Стаття	2024 (план)	2024 (факт)	тис. грн (без ПДВ) Виконання	
			(+/-)	%
Чистий дохід від реалізації продукції	376 629	391 363	14 734	104%
Собівартість реалізованої продукції	136 507	125 111	-11 396	92%
Валовий прибуток	240 122	266 252	26 130	111%
Фінансовий результат до оподаткування	31 820	59 845	28 025	188%
Чистий прибуток	26 092	48 200	22 108	185%
EBITDA	70 690	98 457	27 767	139%

Товариством у звітному періоді сплачено податків та зборів в сумі 185 128 тис. грн, у тому числі:

податок на прибуток – 4 353 тис. грн;

податок на додану вартість 119 104 тис. грн (76% від загальної суми сплачених податків), який майже у 2 рази більше у порівнянні із запланованим показником.

Показниками, які характеризують здатність АТ «Оператор ринку» створювати необхідний прибуток у процесі своєї господарської діяльності є коефіцієнти рентабельності, які напряму залежать від доходів та чистого прибутку Товариства.

Коефіцієнт рентабельності діяльності показує наскільки ефективно використовуються активи Товариства. У 2024 році значення цього коефіцієнту складає 0,12. Це свідчить про те, що на кожну одиницю витрат Товариство отримує 12% прибутку.

Іншим показником, що використовується для оцінки того, наскільки прибутковою є операційна діяльність Товариства є коефіцієнт рентабельності EBITDA (визначає ефективність діяльності компанії незалежно від її заборгованості перед різними кредиторами і державою, а також від методу нарахування амортизації). Товариство у 2024 році має високе значення коефіцієнту EBITDA - 0,25, що говорить про високий рівень операційної ефективності, стабільність доходів та оптимізацію витрат.

В процесі здійснення господарської діяльності АТ «Оператор ринку» генерує власний капітал, який необхідно підтримувати на достатньому рівні для подальшої можливості здійснення розвитку Товариства.

Коефіцієнтом, що характеризує ефективність використання власного капіталу є коефіцієнт рентабельності власного капіталу, значення якого у 2024 році було на рівні 0,3 та означає, що Товариство отримує 30% прибутку на кожен гривню власного капіталу. Таке значення коефіцієнту вказує на ефективне використання власного капіталу, а також на здатність генерувати високий прибуток при порівняно низьких витратах на власний капітал.

Капітальні інвестиції

№ з/п	Стаття	2024 рік (план)	2024 рік (факт)	тис. грн (без ПДВ)	
				Виконання	
				(+/-)	%
1	придбання (виготовлення) основних засобів	12 439	14 622	2 183	118%
2	придбання (створення) нематеріальних активів	6 082	7 216	1 134	119%
3	модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів	14 672	17 646	2 974	120%
Капітальні інвестиції, усього		33 193	39 484	6 291	119%

У 2024 році АТ «Оператор ринку» були заплановані капітальні вкладення в сумі 33 193 тис. грн, (без ПДВ), з них фактично спрямовано за цільовим призначенням 39 484 тис. грн (без ПДВ). Перевищення цього показника на 19% пов'язане із отриманням у I кварталі 2024 року серверного обладнання, за договором, який укладений у 2023 році.

У 2024 році Товариством здійснені капітальні інвестиції у серверне та комп'ютерне обладнання, що є важливим для розвитку та стабільної роботи Товариства. Також проведено інвестування у посилення кібербезпеки, з метою захисту інформаційних систем АТ «Оператор ринку» від внутрішніх та зовнішніх загроз (антивірусні системи і апаратно-програмні комплекси з кібербезпеки) та придбання/модернізацію необхідного програмного забезпечення.

Тарифна політика

Метою діяльності Товариства є забезпечення функціонування РДН та ВДР, організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, забезпечення надання інших послуг, що входять до функцій оператора ринку (відповідно до ліцензійних умов), а також одержання прибутку від провадження господарської діяльності.

Відповідно до частини шостої статті 51 Закону України «Про ринок електричної енергії» фінансування діяльності оператора ринку здійснюється за рахунок учасників РДН та ВДР відповідно до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308 «Про затвердження Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку» (далі – Правила РДН та ВДР).

Порядок розрахунку вартості послуг Товариства та оплати таких послуг визначається Правилами РДН та ВДР.

Вартість послуг оператора ринку складається з:

фіксованого платежу за користування програмним забезпеченням оператора ринку;

платежу за здійснення операцій з купівлі-продажу на РДН та ВДР, що оплачується покупцями та продавцями електричної енергії щоденно за результатами проведених торгів. Його величина залежить від обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР та розміру тарифу на здійснення операцій з купівлі-продажу електроенергії на РДН та ВДР, який погоджується НКРЕКП.

З 01 січня 2024 року тариф на здійснення операцій купівлі-продажу електроенергії на ринку «на добу наперед» і внутрішньодобовому ринку становив 6,54 грн/МВт·год (без ПДВ) (відповідно до постанови НКРЕКП від 27 грудня 2023 року № 2616).

Фіксований платіж за користування програмним забезпеченням оператора ринку з 01 січня 2024 року становив - 4 038,02 грн (без ПДВ).

Крім того, плата за надання послуг, які Товариство здійснює в якості адміністратора передачі даних, адміністратора платформи інсайдерської інформації, а також забезпечуючи функціонування торгової площадки з купівлі-продажу ГПЕЕ визначається АТ «Оператором ринку» самостійно та публікується на власному вебсайті.

3. Ліквідність та зобов'язання

Джерелами забезпечення ліквідності АТ «Оператор ринку» є необоротні та оборотні активи.

Структура активів АТ «Оператор ринку» у 2024 році

тис.грн

Показник	станом на 01.01.2024	станом на 31.12.2024	Зміни, (+/-)
I. Необоротні активи	79 031	119 862	+ 40 831
Нематеріальні активи	32 854	45 458	+12 604
Незавершені капітальні інвестиції	32	708	+676
Основні засоби	46 145	67 905	+21 760
Інші необоротні активи	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість та інше	-	5 791	+5 791
II. Оборотні активи	277 995	735 110	+ 457 115
Запаси	1 071	911	-160
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	154 993	604 023	+449 030
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	22 464	6 182	-16 282
з бюджетом	5 093	692	-4 401
Інша поточна дебіторська заборгованість	5 635	2 935	-2 700
Гроші та їх еквіваленти	54 618	34 122	-20 496
Витрати майбутніх періодів	4 863	11 968	+7 105
Інші оборотні активи	29 258	74 277	+45 019
Активи всього	357 026	854 972	497 946

Активи АТ «Оператор ринку» збільшились з початку року на 497 946 тис. грн і, станом на 31 грудня 2024 року, склали 854 972 тис. гривень. Частка оборотних активів збільшилась на кінець року на 164%, що пов'язано із збільшенням дебіторської заборгованості майже у 4 рази.

Частка дебіторської заборгованості Товариства, станом на 31 грудня 2024 року склала 71% валюти балансу. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги станом на 31 грудня 2024 року склала 604 023 тис. грн, з якої лівова частка дебіторської заборгованості складається із зобов'язань по розрахунках за електричну енергію (602 353 тис. грн). Зважаючи на особливості проведення торгів електричною енергією на РДН та ВДР, відповідно до Правил РДН та ВДР, у Товариства щоденно, ураховуючи вихідні та святкові дні, за результатами проведених торгів, виникає дебіторська заборгованість за продану електричну енергію перед учасниками-покупцями, і одночасно кредиторська заборгованість за куплену електричну енергію перед учасниками-продавцями. При цьому, оплата за куплену/продану електричну енергію здійснюється протягом двох-трьох днів з моменту проведення торгів відповідно до вимог постанови НКРЕКП від 22 грудня 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану».

АТ «Оператор ринку», здійснюючи організацію торгів та забезпечуючи проведення розрахунків, не впливає на обсяги та ціни за куплену-продану електричну енергію, а тому, не може впливати і на обсяги дебіторської та кредиторської заборгованостей за електричну енергію, яка утворюється в останній день звітного місяця. Відповідно, всі фінансові показники, що пов'язані із дебіторською та кредиторською заборгованостями, у певній мірі не залежать від управлінських рішень Товариства.

Структура зобов'язань АТ «Оператор ринку» у 2024 році

тис. грн			
Показник	станом на 01.01.2024	станом на 31.12.2024	Зміни, (+/-)
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	3 136	11 285	+8 149
Поточні зобов'язання і забезпечення:	207 877	684 421	+476 544
поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	11 979	19 194	+7 215
поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	154 431	602 635	+448 204
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1 823	4 502	+2 679
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, із страхування, оплати праці	23 583	36 628	+13 045
Поточні забезпечення та інше	16 061	21 462	+5 401
Усього зобов'язання і забезпечення	211 013	695 706	+484 693

Зобов'язання і забезпечення Товариства збільшились з початку року і, станом на 31 грудня 2024 року, склали 695 706 тис. гривень.

Довгострокові зобов'язання (складаються з зобов'язань за договором з АТ «Сфера» щодо надання права користування XMtrade, зобов'язань з оренди, довгострокових зобов'язань за розрахунками з працівниками і відстрочених податкових зобов'язань) збільшились у 2024 році до 11 285 тис. грн, у зв'язку із переукладенням на новий термін (2,5 роки) договору щодо надання права користування програмним забезпеченням.

Поточні зобов'язання Товариства збільшились у 4 рази і, станом на 31 грудня 2024 року, склали 684 421 тис. гривень. Найбільшим зобов'язанням в структурі зобов'язань є поточна заборгованість за електричну енергію (87%) в сумі 602 353 тис. гривень. Зважаючи на особливості організації купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР, установлені законодавчо, кредиторська заборгованість за електричну енергію (602 353 тис. грн) повністю покривається дебіторською заборгованістю за електричну енергію (602 353 тис. грн).

Одним із критеріїв оцінки фінансового стану Товариства виступає його ліквідність і платоспроможність.

Товариство має достатній рівень ліквідності, про що свідчить коефіцієнт покриття (поточної ліквідності) – 1,07. Цей коефіцієнт вказує на достатність ресурсів, які можуть бути використані для погашення поточних зобов'язань (нормативним значенням є $> 1-1,5$).

Коефіцієнт фінансової стійкості АТ «Оператор ринку», за допомогою якого можна визначити можливість Товариства погасити борги у короткостроковій та довгостроковій перспективі за рахунок наявного власного капіталу, на кінець 2024 року становить 0,23. Однак, при цьому, слід урахувати, що лєвова доля поточних зобов'язань складається із кредиторської заборгованості за електричну енергію, яка буде погашена за рахунок аналогічної дебіторської заборгованості на наступний день, за датою складання балансу. Тому, без урахування поточної кредиторської заборгованості за електричну енергію в сумі 602 353 тис. грн, коефіцієнт фінансової стійкості АТ «Оператор ринку» становитиме 1,7, що дозволяє товариству перекривати наявну кредиторську заборгованість власним капіталом.

Робочий капітал, необхідний для підтримки фінансової стійкості Товариства, на кінець 2024 року склав 50 689 тис. гривень. Тобто, перевищення оборотних коштів над короткостроковими зобов'язаннями означає, що АТ «Оператор ринку» не тільки може погасити свої короткострокові зобов'язання, але і має резерви для розширення своєї діяльності та інвестування активів у свій подальший розвиток.

4. Екологічні аспекти

Для зменшення впливу діяльності Товариства на навколишнє середовище проведено наступні заходи:

у цілях управління відходами на території адмінбудівлі та орендованих приміщень АТ «Оператор ринку» впроваджено роздільний збір побутових відходів;

у цілях зменшення споживання електроенергії із застосуванням енергозберігаючих технологій в приміщенні АТ «Оператор ринку» встановлено світлодіодні стельові LED-панелі;

у цілях зменшення викидів парникових газів АТ «Оператор ринку» використовує електромобілі. Впровадження електромобілів відзначається не лише переходом до нових технологій, але і являє собою крок у напрямку збереження навколишнього середовища. З метою популяризації електротранспорту, як екологічно чистого виду транспорту, Товариством встановлено зарядну станцію для зарядки електромобілів;

у цілях зменшення використання паперу для друку, у Товаристві введено електронний документообіг. Мінімізація використання паперу сприяє збереженню лісів та зменшенню кількості відходів, що позитивно впливає на навколишнє середовище.

5. Соціальні аспекти та кадрова політика

Станом на 31 грудня 2024 року кількість працюючих в АТ «Оператор ринку» складає 137 працівників, з яких 49% - чоловіки, 51% - жінки (рис.1).

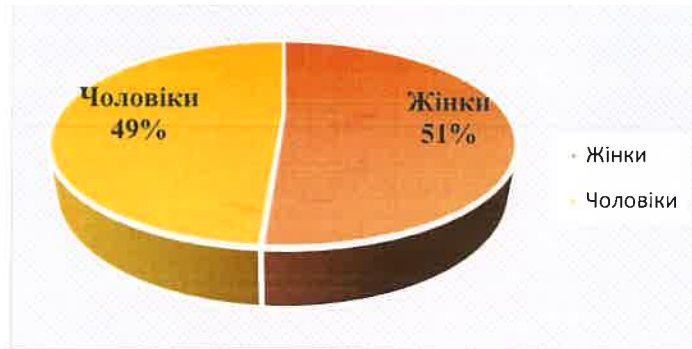

Рис.1 Частка працівників за статтю.

В АТ «Оператор ринку» дотримуються політики рівних можливостей для працевлаштування кандидатів на зайняття вакантних посад.

Це регламентується внутрішніми організаційно-розпорядчими документами Товариства, зокрема:

основні принципи кадрової політики щодо формування персоналу АТ «Оператор ринку» визначені в Порядку підбору персоналу АТ «Оператор ринку», Порядку прийому на роботу та звільнення працівників та карті процесу КП 2.1 «Забезпечення компетентним персоналом» стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015);

принцип недискримінаційності – Товариство надає усім працівникам, незалежно від статі, національності, раси, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, релігійних або політичних переконань, віку, фізичних можливостей чи займаної посади, рівні можливості для успішної роботи, професійного розвитку та кар'єрного зростання – викладений в Кодексі ділової поведінки АТ «Оператор ринку».

АТ «Оператор ринку» сповідує принципи гендерної рівності в управлінському процесі, гарантує рівні можливості та ставлення у відносинах зайнятості, рівну винагороду за рівноцінну працю, рівний доступ до безпеки й соціального забезпечення, рівність у кар'єрному розвитку та баланс між роботою та сімейним життям, справедливий як для чоловіків, так і для жінок.

Середній вік працівників Товариства становить 40 років.

Плинність кадрів за 2024 рік становить 14,6%.

Воєнний стан змушує діяти в критичних та неординарних ситуаціях, а технологічний прогрес, інновації, цифровізація та законодавчі зміни спонукають до вдосконалення. Тому, професійний розвиток є одним з пріоритетів для працівників Товариства. Так, у 2024 році 26 працівників АТ «Оператор ринку» опанували/продовжують навчатись у 2025 році за наступними напрямками:

Управління фінансами фірми (Фінансовий менеджмент);
Vmware vSphere: Troubleshooting [V8] (VSTS8);
ACCA ДіпІФР;
Англійська мова («Speak Up English School»);
МСФЗ Profi;
Комерційна діяльність й керування «Корпоративний секретар»;
Математика та статистика для Data Science;
Основи програмування на Python;
Організація та ведення військового обліку на підприємствах усіх форм власності;
Advanced Python для Data Science.

Слід зазначити, що з метою набуття корисних навичок в умовах сьогодення, працівники АТ «Оператор ринку» проходили курс з надання домедичної допомоги.

Для підвищення рівня обізнаності працівників Товариства з питань протидії корупції 100 працівників у липні 2024 року пройшли онлайн навчання за програмою Національного агентства з питань запобігання корупції та отримали сертифікати «Основи антикорупції для всіх і кожного».

З метою мотивації та висловлення подяки за сумлінну роботу у такий складний для всієї країни час, у 2024 році 35 працівників АТ «Оператор ринку» відзначені нагородами до професійного свята – Дня енергетики України, з них:

7 працівників заохочено відзнаками Міністерства енергетики України та
28 працівників – відзнаками АТ «Оператор ринку».

Антикорупційний комплаєнс

Одною з основних завдань в діяльності Товариства є побудова системи корпоративного управління з урахуванням кращих європейських практик, що передбачає нульову толерантність до будь-яких проявів корупції.

Відповідність системи менеджменту протидії корупцією Товариства до норм міжнародного права, у напрямку антикорупційного комплаєнсу, у 2024 році підтверджено представниками незалежного акредитованого органу сертифікації РЕСВ сертифікацією Товариства на відповідність вимогам міжнародного стандарту та отриманню міжнародного сертифікату ISO 37001:2016 (Системи менеджменту протидії корупцією).

Діяльність по запобіганню корупційних проявів у Товаристві, визначена керівництвом як пріоритетна. Прийнята нова Антикорупційна програма Товариства на 2024-2026 роки. Прийняті та внесені зміни у 11 внутрішніх організаційно-розпорядчих актів з питань запобігання корупції.

З метою підвищення знань та професійного рівня в області запобігання корупції, керівництвом Товариства впроваджуються процеси щодо участі працівників та Уповноваженого в заходах навчального характеру на тему антикорупційного комплаєнсу, законодавчої антикорупційної нормативної бази України. У постійному режимі, з метою формування у працівників Товариства сталого розуміння «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції,

уповноваженим з антикорупційної діяльності проводяться профілактично-роз'яснювальні співбесіди в підрозділах та безпосередньо з окремими працівниками Товариства.

У відповідності до вимог Методології управління корупційними ризиками, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28 грудня 2021 року № 830/21, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 лютого 2022 року за № 220/37555, міжнародного стандарту ISO 37001:2016 та Антикорупційної програми Товариства створена постійно діюча робоча група з оцінювання корупційних ризиків. Проведено 10 засідань робочої групи. Установлено та врегульовано 3 випадки потенційних конфліктів інтересів.

У відповідності до розділу III Антикорупційної програми та «Положення про порядок здійснення антикорупційної перевірки ділових партнерів» протягом 2024 року здійснювалася антикорупційна перевірка ділових партнерів АТ «Оператор ринку» (проведено 46 перевірок). Також проводилася перевірка кандидатів на посади на предмет їх доброчесності (здійснено 20 перевірок).

У 2024 році працівниками Товариства не допущено дій, які мали ознаки корупції чи пов'язаних з корупцією правопорушень, порушень Антикорупційної програми та політики.

Охорона праці та пожежна безпека

Інформація про стан охорони праці

В АТ «Оператор ринку» особлива увага приділяється організації та виконанню правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням та аваріям, що можуть трапитися у ході трудової діяльності.

Навчання, інструктажі й перевірка знань працівників з питань охорони праці здійснюється відповідно до вимог чинних нормативних документів: «Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці», «Положення про професійне навчання кадрів на виробництві» тощо. Протягом 2024 року проведено вступні інструктажі для 25 працівників, прийнятих на роботу в АТ «Оператор ринку». У 2023 році – для 22 працівників.

З метою зниження тяжкості наслідків від травм, настання яких можливе через воєнну агресію російської федерації на Україну, у 2024 році 35 працівників товариства пройшли тренінг щодо підготовки навичкам надання домедичної допомоги та отримали відповідні сертифікати. Протягом 2023 у таких тренінгах взяло участь 30 працівників.

У структурних підрозділах Товариства проводились первинні, повторні та позапланові інструктажі з питань охорони праці та пожежної безпеки.

На постійній основі проводяться медичні огляди водіїв транспортних засобів та поповнюються аптечки транспортних засобів.

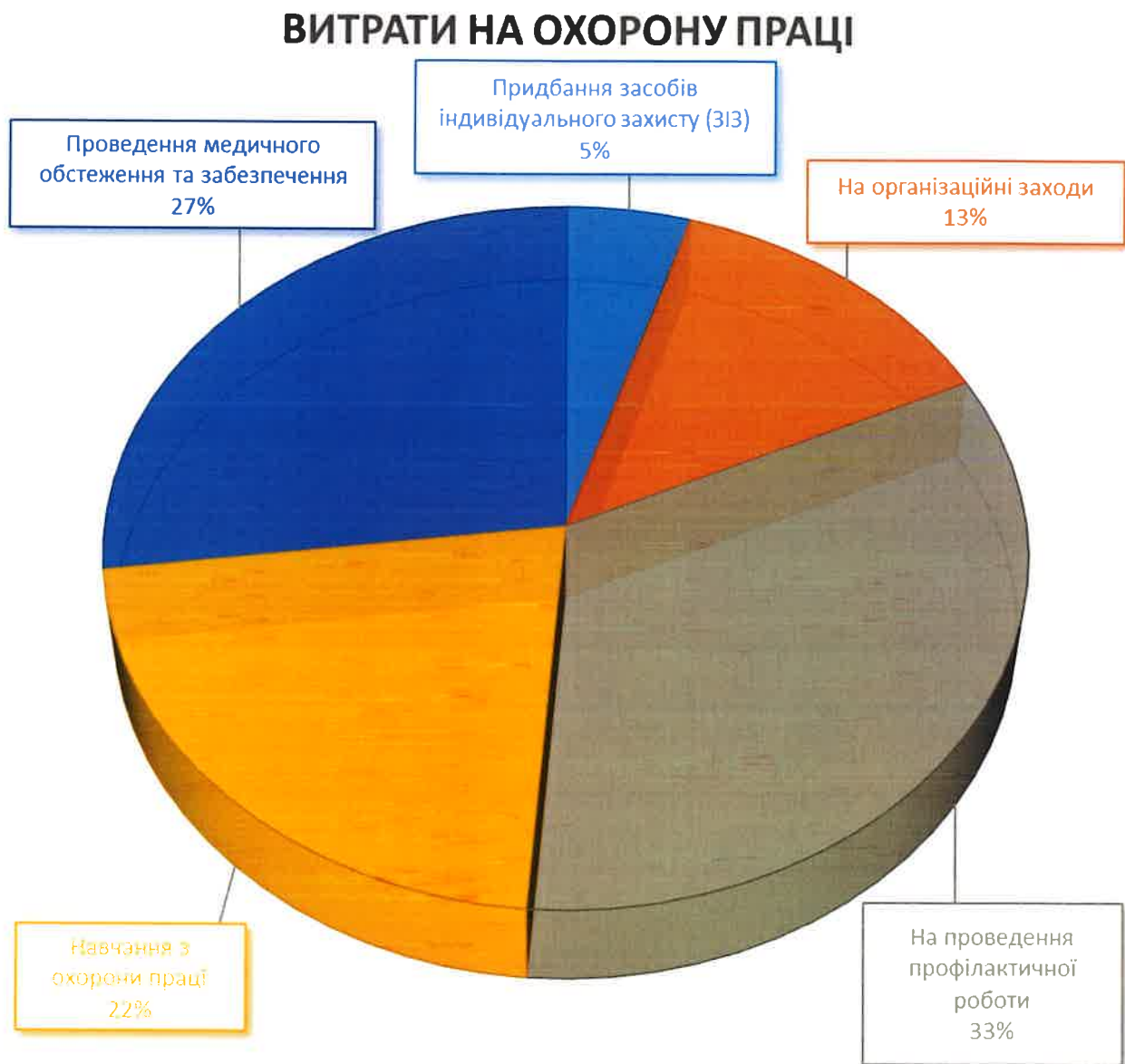
Протягом 2024 року проводилась робота з підтримання на належному рівні системи управління охороною здоров'я та безпекою праці (СУОЗБП),

впровадженій у товаристві у 2022 році. За результатами 2-го наглядного аудиту продовжено дію сертифікату відповідності СУОЗБП вимогам стандарту ДСТУ ISO 45001:2019 (ISO 45001:2018, IDT) «Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосовування». На проведення наглядного аудиту використано 19 040,00 грн (без ПДВ).

Нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, у 2024 році не зареєстровано.

Заплановані на 2024 рік заходи з питань охорони праці виконані.

Використання коштів, спрямованих на поліпшення стану охорони праці, упродовж 2024 року розподілилось наступним чином:

Інформація про стан пожежної безпеки

Наказом АТ «Оператор ринку» від 05 січня 2024 року № 6 затверджено План основних організаційно-технічних заходів з пожежної та техногенної безпеки в АТ «Оператор ринку» на 2024 рік. Відповідно до зазначеного наказу в Товаристві забезпечується виконання у повному обсязі комплексу організаційно-технічних заходів із забезпечення техногенної та пожежної безпеки у 2024 році з урахуванням специфіки господарської діяльності.

14 жовтня 2024 року та 26 листопада 2024 року до Товариства надходили повідомлення про замінування. У зв'язку з цим проводилась перевірка території Товариства та прилеглих ділянок представниками структурних підрозділів МВС з метою виявлення наявності снарядів, вибухових пристроїв та інших підозрілих предметів і матеріалів, що створюють або можуть створити загрозу працівникам. Сторонні предмети не виявлені.

Наказами АТ «Оператор ринку» від 05 квітня 2024 року №141 «Про посилення пожежної безпеки у весняно-літній період 2024 року» та від 18 вересня 2024 року № 372 «Про посилення пожежної безпеки в осінньо-зимовий період 2024/2025 років» визначено заходи, направлені на посилення протипожежного захисту Товариства і забезпечення його безперебійної роботи у пожежонебезпечні весняно-літній період 2024 року та осінньо-зимовий період 2024/2025 років.

Робота Товариства з питань пожежної та техногенної безпеки висвітлювалась на електронній платформі для корпоративного спілкування та на видних місцях Товариства.

Відповідно до впровадженої системи управління охороною здоров'я та безпекою праці (далі – СУОЗБП) здійснено ідентифікацію небезпек та проведено оцінку ризиків виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру (пожеж, аварій, аварійних ситуацій, що виникають внаслідок пожеж) у Товаристві, організовано роботу з управління ризиками, здійснено аналіз і вдосконалення системи оцінки та управління ризиками. Сторонньою організацією проведено другий наглядний аудит СУОЗБП за результатами якого продовжено дію сертифікату відповідності.

Перед початком пожежонебезпечних весняно-літнього та осінньо-зимового періодів відповідальними працівниками Товариства проведено перевірки території Товариства та складських приміщень. Недоліків виявлено не було.

Перевірки з боку органів державного нагляду (контролю) за додержанням і виконанням вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки в Товаристві не проводилися, приписи не виносились.

Установлено контроль за виконанням заходів, спрямований на забезпечення на належному рівні стану техногенної та пожежної безпеки у Товаристві. Орендодавцем забезпечується підтримування в робочому стані впровадженої системи централізованого пожежного спостереження, виведення сигналів автоматичного протипожежного захисту на пульти централізованого пожежного спостереження. Відповідальними працівниками Товариства здійснюється контроль у орендованих приміщеннях, а також підтримання в робочому стані в приміщеннях Товариства впровадженої системи централізованого пожежного

спостереження, виведення сигналів автоматичного протипожежного захисту на пульти централізованого пожежного спостереження. З цією метою укладено договір від 27 грудня 2023 року № 12/103-ЗвО з ТОВ «Охоронні системи майбутнього» на загальну суму 50 040,00 грн (без ПДВ).

Виконання робіт щодо реконструкції та модернізації наявних систем протипожежного захисту в Товаристві, установка нових і заміна таких, що відпрацювали свій ресурс не потребується.

Первинні засоби пожежогасіння утримуються у справному стані та в постійній готовності, не за призначенням не використовуються. За результатами проведеного технічного огляду проведено заміну 11 вогнегасників, у яких вийшов термін експлуатації. Для видалення непридатних до використання вогнегасників укладено договір від 31 липня 2021 року № 12/49-РпО з ТОВ «Науково-виробнича компанія «Укрекопром» на суму 6 000,00 грн (без ПДВ).

За результатами вивчення можливості використання альтернативних джерел протипожежного водопостачання встановлено, що окрім зовнішнього та внутрішнього протипожежного водопроводу інші (альтернативні) джерела протипожежного водопостачання місць розташування Товариства відсутні.

За результатами проведеної у грудні 2024 року інвентаризації наявних первинних засобів пожежогасіння та протипожежного інвентарю недостаті не виявлено.

Структурні підрозділи Товариства забезпечені сертифікованими засобами пожежогасіння у необхідній кількості. Своєчасно проводиться їх технічне обслуговування відповідно до експлуатаційних вимог.

Періодично організовуються та проводяться протипожежні тренування для персоналу Товариства. У тренуваннях беруть участь адміністративно-технічні працівники та працівники невиробничих структурних підрозділів.

Проходження спеціального навчання та перевірки знань з питань пожежної безпеки посадовими особами не організовувались та не проводились у зв'язку із відсутністю необхідності.

Працівникам своєчасно проводяться протипожежні інструктажі, що підтверджується записами в журналах реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

Проведено перегляд програм інструктажів з урахуванням загроз воєнного характеру.

Обслуговування Товариства державними пожежно-рятувальними підрозділами та підрозділами Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) здійснюється на загальних засадах. На 2024 рік було укладено договір від 27.12.2023 №12/103-ЗвО з ТОВ «Охоронні системи майбутнього» щодо проведення технічного обслуговування пожежної сигналізації. Аналогічний договір укладено на 2025 рік.

У 2024 році в Товаристві проводилась робота з покращення умов праці та рівня пожежної безпеки. Основними напрямками з реалізації питань пожежної безпеки були:

продовження удосконалення та актуалізації внутрішніх документів Товариства з питань пожежної безпеки;

продовження проведення інструктажів персоналу з питань пожежної безпеки;

проведення нагляду та перевірки справного стану пожежної сигналізації; здійснення ТО та перезарядки вогнегасників;

проведення утилізації вогнегасників, у яких вийшов термін експлуатації; продовження роботи з покращення санітарно-побутових умов.

Пріоритетним завданням на 2024 рік було створення належних та безпечних умов праці, запобігання нещасних випадків та професійних захворювань, поліпшення стану пожежної безпеки у структурних підрозділах Товариства, своєчасна евакуація та перебування працівників у безпечних місцях під час дії повітряної тривоги.

Працівниками Товариства вогневі роботи не проводяться. Основних заходів пожежної безпеки працівники дотримуються. Періодично для персоналу проводиться інструктаж, в якому вказуються вимоги пожежної безпеки, а саме:

місце знаходження аварійного виходу;

місце знаходження пожежних кранів;

місце знаходження первинних засобів пожежогасіння тощо.

6. Ризики

АТ «Оператор ринку» у процесі свого функціонування зазнає впливу різноманітних видів ризиків. При цьому, існує можливість певною мірою прогнозувати настання ризикових подій та вживати заходів для зниження ступеню ризику.

Основні виявлені ризики описані у Реєстрі ідентифікованих ризиків АТ «Оператор ринку»:

оголошення надзвичайної ситуації в ОЕС України може призвести до скасування торгів на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, що спричинить тимчасове припинення основної діяльності товариства;

витік конфіденційної інформації та персональних даних учасників торгів може мати суттєві репутаційні наслідки для компанії, що вплине на довіру ринку та регуляторів;

збій у роботі програмного забезпечення або серверного обладнання може спричинити призупинення виконання функцій оператора ринку, що негативно позначиться на безперервності ринкових процесів.

Управління ризиками в АТ «Оператор ринку» побудоване на міжнародних стандартах менеджменту ризиків. Товариство працює над унеможливленням операційних, фінансових, корупційних, ринкових та ІТ-ризиків. Впроваджена, зокрема, система внутрішнього контролю за фінансово-господарською діяльністю, що дозволяє своєчасно виявити незаконне або неефективне використання активів.

Операційний ризик – ймовірність виникнення прямих або непрямих втрат (збитків) в результаті недоліків чи помилок у внутрішніх процесах Товариства, у діях співробітників, у роботі інформаційно-комп'ютерних систем або внаслідок зовнішнього впливу. Це може призвести до тимчасового припинення торгів, втрати доступу до програмних комплексів або необхідності анулювання торгів у разі надзвичайних ситуацій;

З метою управління операційним ризиком в Товаристві запроваджена система внутрішнього контролю за фінансово-господарською діяльністю для досягнення поставлених цілей з питань: достовірності фінансової і управлінської інформації; економічності та ефективності діяльності Товариства; належного збереження та раціонального використання фінансових і матеріальних ресурсів; дотримання законодавства та внутрішніх регламентуючих документів при здійсненні операцій; запобігання та викриття фальсифікацій та помилок; забезпечення стабільного та ефективного функціонування.

Система внутрішнього контролю впроваджена в усіх структурних підрозділах та забезпечує своєчасне виявлення незаконного або неефективного використання активів.

Фінансовий ризик (кредитний ризик, ризик ліквідності, ринковий ризик) – ризик, пов'язаний з імовірністю втрат фінансових ресурсів (грошових коштів), через неналежне виконання контрагентами своїх зобов'язань, зміну кон'юнктури ринку, вартості товару на ринку, а також можливі фінансові втрати через судові позови учасників ринку.

Ринковий ризик – полягає у зміні обсягу купівлі-продажу електричної енергії, що може негативно впливати на фінансові показники Товариства. Водночас, Правила РДН та ВДР дозволяють звернутися до НКРЕКП щодо зміни тарифу на здійснення операцій з купівлі-продажу на РДН та ВДР з метою коригування доходів, що є дієвим механізмом управління даним ризиком.

Чинним законодавством, що регулює діяльність на РДН та ВДР, а саме купівлю-продаж електричної енергії, було практично нівельовано ризик виникнення заборгованості за такими операціями. Проте на сьогодні такий ризик існує. Він пов'язаний з блокуванням банками рахунків умовного зберігання (ескроу) учасників РДН та ВДР (накладання арешту на грошові кошти, що знаходяться на рахунку ескроу). Блокування таких рахунків призводить до утворення заборгованості за куплену учасниками РДН та ВДР електричну енергію, оскільки на рахунок зі спеціальним режимом використання Товариства не надходять кошти за куплену електричну енергію в повному обсязі, що, в свою чергу, призводить до виникнення заборгованості у Товариства перед учасниками – продавцями електричної енергії на РДН та ВДР, і в подальшому може призвести до недостатності фінансових ресурсів за рахунок яких здійснюється фінансування продавців.

Разом з цим, така заборгованість не може бути погашена з метою стабілізації грошових потоків на РДН та ВДР, за рахунок коштів АТ «Оператор ринку» через відсутність відповідних джерел для покриття заборгованостей учасників та неможливості законодавчо встановити превентивні механізми без додаткового значного фінансового навантаження на учасників.

Тому, з метою усунення цього ризику, АТ «Оператор ринку» ініціювало внесення змін до Цивільного кодексу України в частині недопущення звернення стягнення та/або накладення арешту на право вимоги (з рахунків ескроу) до банку від Товариства (бенефіціара) із виплати грошових коштів за результатами проведених торгів відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та зміни до Правил РДН та ВДР, щодо зміни алгоритму перерахування коштів та визначення результатів торгів. Прийняття зазначених змін призведе до суттєвого зниження зазначеного ризику.

Крім того, фінансовий ризик виникає і у зв'язку з порушеннями учасниками ринку обов'язку та термінів щодо реєстрації податкових накладних.

У результаті порушень учасниками ринку обов'язку та термінів щодо реєстрації податкових накладних, АТ «Оператор ринку» недоотримує податковий кредит та зобов'язане сплачувати до бюджету на електронний рахунок системи електронного адміністрування податку на додану вартість (СЕА ПДВ) недоотриману суму податкового кредиту за рахунок власних обігових коштів, що не передбачено структурою діючого тарифу на здійснення операцій купівлі-продажу на РДН та ВДР.

Проблеми зі своєчасною та у повному обсязі реєстрацією податкових накладних учасниками ринку на користь АТ «Оператор ринку» за результатами операцій купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР періодично виникали з початку діяльності Товариства, а у 2024 році ця проблема знов набула значних масштабів.

З метою управління цим ризиком Товариством розроблено пропозиції щодо внесення змін до Порядку розрахунку розміру фіксованого платежу за користування програмним забезпеченням ОР та тарифу на здійснення операцій купівлі-продажу на РДН та ВДР, що є додатком 9 до Правил РДН та ВДР, у частині визначення джерелом поповнення електронного рахунку СЕА ПДВ оператора ринку цільового фонду, що наповнюється за рахунок відрахувань з передбаченої на ці цілі частини прибутку оператора ринку, його додаткового доходу від ліцензованої діяльності та економії коштів, отриманих за рахунок погодженого Регулятором тарифу на здійснення операцій купівлі-продажу на РДН та ВДР.

Товариство неодноразово зверталось до Регулятора з проєктами змін до Правил РДН та ВДР щодо комплексного вирішення зазначеного питання. Прийняття зазначених змін до Правил РДН та ВДР та створення такого фонду дасть можливість Товариству, виключно у разі виникнення проблемних питань з реєстрацією податкових накладних, залучати власні кошти – кошти цільового фонду, позбавить залежності від дій учасників, які неможливо спрогнозувати та передбачити, а також дозволить суттєво знизити зазначений ризик.

Якщо зазначену ситуацію залишити неврегульованою, в найближчому майбутньому АТ «Оператор ринку» зіткнеться з фінансовими наслідками, зокрема нараження Товариства на значні фінансові санкції зі сторони контролюючих органів за неможливість зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних податкові накладні іншим учасникам РДН/ВДР. Наявність фінансових санкцій зі сторони контролюючих органів призведе до

примусової їх сплати, що може стати причиною неплатоспроможності АТ «Оператор ринку», втрати його репутації тощо.

Кібербезпека та інформаційний ризик – потенційні загрози втрати даних, несанкціонованого доступу або вірусних атак можуть вплинути на стабільність роботи Товариства, що може призвести до порушення конфіденційності, репутаційних втрат або збою в забезпеченні інформаційної безпеки.

Регуляторний та правовий ризик – пов’язані з можливими змінами у законодавстві, що можуть ускладнити господарську діяльність Товариства, а також з ризиками невиконання контрагентами судових рішень, що може спричинити фінансові втрати.

Стратегічний ризик – включає ризики, пов’язані із затримками у впровадженні нових регуляторних норм або неврахуванням специфіки діяльності Товариства під час ухвалення нормативно-правових актів, що може вплинути на ефективність роботи АТ «Оператор ринку» та його статус у ринковій екосистемі.

Ризик безперервності діяльності – враховує потенційний вплив зовнішніх факторів, таких як військові дії, форс-мажорні обставини або техногенні катастрофи, що можуть спричинити пошкодження інфраструктури, збій у постачанні електроенергії та значні обмеження у функціонуванні ринку.

Товариство здійснює оцінку ризиків на постійній основі з метою їх своєчасного попередження, виявлення та усунення.

АТ «Оператор ринку» у встановленому порядку подає на розгляд до Міненерго наступні документи:

реєстр ідентифікованих ризиків АТ «Оператор ринку», який містить інформацію про виявлені ризики, їх категоризацію та можливі наслідки для діяльності товариства;

план реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів, що визначає комплекс заходів щодо мінімізації ризиків, механізми контролю та оцінку ефективності їх виконання;

інформацію про ідентифікацію та оцінку ризиків, яка включає методологію аналізу ризиків, їх оцінку та потенційний вплив на операційну діяльність.

7. Дослідження та інновації та перспективи розвитку

Дослідження та інновації

У 2024 році Товариство розпочало здійснювати діяльність адміністратора передачі даних та адміністратора платформи інсайдерської інформації відповідно до законодавства.

У рамках виконання функції адміністратора передачі даних Товариство забезпечує своєчасність, безперебійність та регулярність передачі даних, зокрема, учасників оптового енергетичного ринку, а також безпеку, конфіденційність та повноту інформації, що передається.

У рамках виконання функції адміністратора платформи інсайдерської інформації Товариство забезпечує невідкладне автоматичне оприлюднення (розкриття) такої інформації, при цьому, відповідальність за зміст та достовірність інформації несе учасник.

27 липня 2023 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої» трансформації енергетичної системи України», яким внесено зміни до ряду Законів України, зокрема й до Закону України «Про ринок електричної енергії». Відповідно до зазначених змін, оператор ринку затверджує правила продажу ГПЕЕ на площадці оператора ринку, забезпечує функціонування такої торгової площадки, а також встановлює ціну послуг з організації торгів ГПЕЕ на такій торговій площадці.

З 16 серпня 2024 року НКРЕКП розпочато прийом від фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, які мають намір отримати статус користувача реєстру гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії (далі – реєстр гарантій походження), заяв про створення облікового запису в реєстрі гарантій походження, а станом на початок жовтня 2024 року вже створено понад 900 облікових записів та видано перші ГПЕЕ за вироблену в серпні 2024 року електричну енергію.

Рішенням Наглядової ради затверджено Правила продажу гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на площадці оператора ринку і функціонування площадки розпочалось 10 жовтня 2024 року. Від початку її функціонування і до кінця 2024 року на площадці реалізовано 122 393 ГПЕЕ.

30 травня 2024 року за рішенням зборів Асоціації органів-емітентів (Association of Issuing Bodies – AIB) Україна в особі НКРЕКП набула офіційного статусу члена асоціації. Асоціація, зокрема, об'єднує національні уповноважені органи Європи, що відповідають за обіг гарантій походження «зеленої» електроенергії та відновлюваних газів. Це ключовий крок для започаткування роботи української системи гарантій походження за принципами та правилами ЄС. Вступ до АІВ також є умовою для міжнародної торгівлі гарантіями походження та подальшого визнання українських гарантій у Європейському Союзі та Енергетичному співтоваристві. Після виконання НКРЕКП всіх узгоджувальних процедур та підписання договорів з усіма країнами Енергетичного Співтовариства про взаємне визнання ГПЕЕ, для українських продавців ГПЕЕ з'явиться можливість експортувати їх на європейський ринок.

З метою визначення перспектив торгівлі ГПЕЕ після їх взаємного визнання з європейськими країнами, АТ «Оператор ринку» досліджує відповідний європейський досвід.

Перспективи розвитку

АТ «Оператор ринку» має на меті розвивати та удосконалювати напрями своєї діяльності, враховуючи європейський досвід та кращі практики розвитку операторів ринку країн ЄС. Розвиток та удосконалення напрямів діяльності Товариства направлені на підвищення прозорості та ліквідності ринку

електричної енергії, створення нових можливостей для торгівлі електричною енергією та ГПЕЕ, формування механізмів гарантування виконання зобов'язань між учасниками ринку електричної енергії та між учасниками торгів ГПЕЕ тощо.

Місією Товариства є надання доступних та якісних послуг учасникам ринку електричної енергії, що відповідатимуть найкращим європейським та світовим зразкам, з метою забезпечення прозорості функціонування та конкуренції на ринку електричної енергії.

Ураховуючи стратегічні цілі АТ «Оператор ринку» на період 2022 – 2026 роки та імплементацію європейських нормативно-правових актів в українське законодавство, пріоритетними цілями на 2025-2026 роки визначені:

- об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн; організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії на товарних біржах (за двосторонніми договорами);

- запровадження клірингу при здійсненні купівлі-продажу електричної енергії на товарних біржах (за двосторонніми договорами);

- організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків.

З метою створення єдиної архітектури ринку електричної енергії з європейськими країнами, сприяння успішній ринковій реалізації електричної енергії, що генерується, серед іншого, відновлювальними джерелами електричної енергії, забезпечення подальшого підвищення рівня енергоефективності економіки, важливим є об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком електричної енергії Європи (Market Coupling).

Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн є стратегічною метою України.

Товариство з метою виконання зобов'язань в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та виконання Рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2022/03/MC-EnC від 15 грудня 2022 року, враховуючи Указ Президента України від 08.11.2023 №744/2023, розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 липня 2023 року № 642-р, комітетські слухання на тему впровадження Україною Четвертого Енергопакету ЄС «Чиста енергія для усіх європейців», що відбулися у Комітеті Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг 25 вересня 2023 року, безпосередньо залучено до процесу об'єднання ринку електричної енергії України з ринком ЄС (маркет каплінг). В рамках впровадження маркет каплінг АТ «Оператор ринку» необхідно здійснити організаційні та технічні заходи, які забезпечать функціонування об'єднаного ринку електричної енергії. Зокрема, після імплементації європейського законодавства в сфері електроенергетики в частині market coupling Товариство здійснюватиме відповідні до прийнятих НПА кроки для отримання статусу NEMO, а після призначення NEMO здійснюватиме діяльність для підписання та приєднання до необхідних планів/договорів для роботи у SDAC/SIDC.

АТ «Оператор ринку» є одним із провідників структурних змін в електроенергетиці країни, які стануть підґрунтям до інтеграції ринку електричної енергії України до об'єднаних європейських ринків електричної енергії, що

посилить енергетичну безпеку України, збільшити конкурентоздатність та прозорість енергетичного ринку України, максимізує загальну економічну вигоду всіх учасників ринку.

Зважаючи на європейський досвід, оптимальним механізмом, який дозволив би підсилити конкуренцію та забезпечити прозорість у сегменті двосторонніх договорів, є запровадження біржової торгівлі електричною енергією. Це сприятиме максимізації попиту та пропозиції з метою створення сприятливих умов для конкуренції як серед продавців, так і серед покупців електричної енергії.

АТ «Оператор ринку» планує здійснювати діяльність з організації та проведення електронних аукціонів з використанням нових як фінансових, так і нефінансових інструментів, передбачених Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (за умови отримання ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках). А впровадження механізму клірингу на товарних біржах зможе гарантувати виконання усіх укладених договорів між учасниками, за двосторонніми договорами: дозволить керувати ризиками невиконання зазначених договорів, гарантуватиме їх оплату та виконання фізичної поставки. Враховуючи чинне законодавство, повноцінна модель клірингу дозволить проводити кліринг між угодами, що укладені на різних сегментах ринку, з використанням різних фінансових та нефінансових інструментів.

Крім того, з метою надання належного рівня інформаційно - консультативних послуг учасникам ринку та розширення кількості отримувачів таких послуг Товариство продовжує свою активну роботу над підвищенням якості надання інформаційно-консультативних послуг, знаходиться у постійній комунікації з учасниками ринку та вдосконалює зазначені послуги відповідно до їхнього запиту, розробляє нові теми які будуть цікаві замовникам послуг та дозволять покращити професійність учасників ринку, а також позитивно сприятимуть іміджу, впізнаваності Товариства серед учасників ринку та інших зацікавлених осіб.

Водночас АТ «Оператор ринку» співпрацює з Інститутом проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова Національної академії наук України (далі – ІМПЕ). Між ІМПЕ та АТ «Оператор ринку» 30 листопада 2022 року укладений Меморандум про співпрацю з метою розробки математичних моделей прогнозування обсягів попиту на електроенергію на спотовому ринку України. На підставі отриманих від Товариства тестових завдань та даних в ІМПЕ був розроблений алгоритм розрахунку прогнозу ринкових показників.

Результатом співпраці між АТ «Оператор ринку» та ІМПЕ є Порядок (методика) визначення прогнозних погодинних обсягів попиту, пропозиції та акцепту на ринку «на добу наперед» затверджений рішенням Вченої ради Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України від 31 жовтня 2024 року (далі – Методика). Наведений у Методиці алгоритм розрахунку прогнозних показників реалізований технічними рішеннями АТ «Оператор ринку».

8. Фінансові інвестиції

У 2024 році Товариство не здійснювало фінансових інвестицій.

9. IT – інфраструктура та кібербезпека

Для виконання Товариством положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» від 10 червня 2023 року № 3141-IX, розроблено та введено у виробничу експлуатацію наступне програмне забезпечення:

«Платформа інсайдерської інформації» – забезпечує прийом інсайдерської інформації від учасників оптового енергетичного ринку та можливість оприлюднення (розкриття) зазначеної інформації;

«Платформа адміністратора передачі даних» – забезпечує збір, агрегацію та подання до НКРЕКП інформації про здійснені учасником оптового енергетичного ринку господарсько-торговельні операції відповідно до оптових енергетичних продуктів;

«Система спостереження за роботою ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку» - забезпечує здійснення спостереження за роботою ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку та поведінкою учасників ринку в процесі участі у торгах.

Крім цього:

створено окремий вебсайт для надання інформаційно-консультативних послуг;

створено модуль торгівлі гарантіями походження електроенергії на базі програмного комплексу ETS/UA. Зазначений функціонал дозволив Товариству в жовтні 2024 року провести перші в Україні торги сертифікатами ГПЕЕ;

оптимізовано роботу програмного комплексу оператора ринку «XMtrade/PXS», модернізовано його програмне забезпечення та апаратну частину.

Протягом 2024 року продовжувалась робота щодо розвитку та вдосконалення інформаційного забезпечення ринку електричної енергії в частині підвищення рівня інформаційної безпеки. Зокрема, у 2024 році:

впроваджено централізовану систему контролю привілейованого доступу;

впроваджено програмний комплекс для запобігання витоку інформації;

впроваджено захищену систему віддаленого доступу за принципом нульової довіри (ZTNA VPN);

впроваджено нові апаратно-програмні комплекси з кібербезпеки (міжмережеві екрани).

У 2025 році заплановані заходи для подальшого підвищення рівня інформаційної безпеки, а саме:

впровадження нового апаратно-програмного комплексу для виявлення шкідливого трафіку;

впровадження нового апаратно-програмного засобу централізованого керування інформаційною безпекою (SIEM);

впровадження нового апаратно-програмного засобу виявлення складних загроз (Sandbox);

впровадження засобу захисту від DoS та DDoS атак для резервної серверної.

10. Корпоративне управління

1.Органи управління, їх склад та повноваження, стратегії корпоративного управління:

Відповідно до Статуту у Товаристві функціонує дворівнева система управління. Органами управління Товариства є:

Вищий орган Товариства – Загальні збори;

Наглядова рада;

Виконавчий орган Товариства – Генеральний директор.

До повноважень Загальних зборів належать повноваження визначні законами України «Про акціонерні товариства», «Про управління об'єктами державної власності», Статутом та іншим нормативно-правовими актами, як визначають повноваження загальних зборів (акціонера) в особі держави по відношенню до акціонерного товариства 50 відсотків акцій якого належать державі.

Повноваження Загальних зборів, передбачені Статутом та законодавством України, здійснюються єдиним акціонером, а саме Міненерго одноосібно. Редакції Статуту розміщені на вебсайті Товариства за посиланням: <https://www.oree.com.ua/index.php/web/11139>.

Наглядова рада Товариства здійснює захист прав акціонера Товариства і в межах компетенції здійснює управління Товариством, а також контролює та регулює діяльність його виконавчого органу.

До повноважень Наглядової ради віднесено повноваження передбачені для Наглядової ради законами України «Про акціонерні товариства», «Про управління об'єктами державної власності», Статутом, Положенням про Наглядову раду Акціонерного товариства «Оператор ринку», затвердженим наказом Міненерго від 26 грудня 2022 року № 430, договорами, укладеними з членами Наглядової ради та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність Наглядової ради та її членів, крім повноважень, що належать до виключної компетенції Загальних зборів та повноважень генерального директора.

Положення про Наглядову раду Акціонерного товариства «Оператор ринку» розміщено на вебсайті Товариства за посиланням: <https://www.oree.com.ua/index.php/web/10569>.

Управління поточною діяльністю Товариства здійснює одноосібно генеральний директор, обрання та припинення повноважень якого належить до компетенції Наглядової ради. До повноважень генерального директора належать повноваження передбачені законами України «Про акціонерні товариства», «Про управління об'єктами державної власності», Статутом, контрактом, укладеним з генеральним директором та іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно до пункту 11.4 глави 11 Статуту Наглядова рада складається з 5 (п'яти) осіб.

До складу Наглядової ради входять 3 (три) незалежних члена Наглядової ради, що становить більшість членів Наглядової ради Товариства та відповідає вимогам, встановленим частиною другою статті 11-2 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» та пунктом 11.6 Статуту, а саме:

Житник Юлія Валеріївна – незалежний член;

Лукаш Дзеконський – незалежний член;

Ліна Масюлієне – незалежний член;

Ковальчук Олена Василівна – представник акціонера – держави України в особі Міненерго, обрана наказом Міненерго від 28 грудня 2022 року № 441 «Про обрання членів наглядової ради Акціонерного товариства «Оператор ринку»;

Степаненко Андрій Васильович – представник акціонера – держави України в особі Міненерго, обраний наказом Міненерго від 09 лютого 2024 року № 56 «Про обрання члена Наглядової ради Акціонерного товариства «Оператор ринку».

У період до 09 лютого 2024 року кількісний склад Наглядової ради складав чотири члени.

Голова Наглядової ради не обирався, а його повноваження відповідно до пункту 11.15 Статуту виконує заступник голови Наглядової ради Житник Юлія Валеріївна, що є незалежним членом Наглядової ради.

Відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства» в акціонерному товаристві, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) прямо або опосередковано належать державі, обов'язково утворюються комітет з питань аудиту, комітет з питань визначення винагороди посадовим особам акціонерного товариства і комітет з питань призначень. При цьому комітет з винагород та комітет з питань призначень можуть бути об'єднані. Комітет з питань аудиту, комітет з винагород і комітет з питань призначень очолюють члени наглядової ради товариства, які є незалежними директорами. Більшість членів зазначених комітетів мають становити незалежні члени наглядової ради.

Протягом 2024 року у Товаристві функціонували комітети Наглядової ради, утворені у 2023 році, а саме Комітет з питань визначення винагороди посадовим особам АТ «Оператор ринку» та з питань призначень наглядової ради АТ «Оператор ринку» (далі – Комітет з питань винагород та призначень) та Комітет з питань аудиту, управління ризиками та комплаєнсу АТ «Оператор ринку» (далі – Комітет з питань аудиту).

Рішенням Наглядової ради від 02 квітня 2024 року (протокол № 05/2024) до складу Комітету введено Степаненка Андрія Васильовича, як представника держави.

Кількісний та персональний склад Комітету з питань аудиту зазнав змін:

Житник Юлія Валеріївна (незалежний член Наглядової ради);

Дзеконський Лукаш Феліц'ян (незалежний член Наглядової ради);

Масюлієне Ліна (незалежний член Наглядової ради);

Степаненко Андрій Васильович (представник акціонера).

Посаду голови Комітету обіймає незалежний член наглядової ради Житник Юлія Валеріївна, що відповідає вимогам статті 76 Закону України «Про акціонерні товариства».

Склад Комітету є оптимальним для виконання його функцій, встановлених Положенням про Комітет з питань аудиту, управління ризиками та комплаєнсу АТ «Оператор ринку».

Кількісний та персональний склад Комітету з питань винагород та призначень з дати утворення незмінний:

Дзеконський Лукаш Феліц'ян (незалежний член Наглядової ради);

Ковальчук Олена Василівна (представник акціонера);

Масюлієне Ліна (незалежний член Наглядової ради, голова Комітету).

Комітет з питань винагород та призначень очолюється незалежним членом, що відповідає вимогам статті 76 Закону України «Про акціонерні товариства».

Склад Комітету з питань винагород та призначень є оптимальним для виконання його функцій, встановлених Положенням про Комітет з питань винагород та призначень.

Наглядовою радою у звітному році проведено 20 (двадцять) засідань Наглядової ради, на яких розглядалися питання, що належать до її компетенції.

У засіданнях Наглядової ради, які скликалися у звітному періоді, брали участь члени Наглядової ради, повноваження яких є дійсними, у кількості, що становить більше половини її загального складу. Таким чином, засідання Наглядової ради, які відбувались в 2024 році, були правомочними, не зважаючи на те, що у період з 01 січня у по 09 лютого 2024 року кількісний склад Наглядової ради становив 4 особи, що відповідає абзацу другому частини другої статті 75 Закону України «Про акціонерні товариства».

Наглядовою радою приймалися рішення з питань фінансового, інвестиційного та стратегічного планування, управління ризиками та комплаєнсу, питання виплати винагород персоналу підпорядкованому Наглядовій раді, питання щодо добору суб'єкта аудиторської діяльності, питання звітування виконавчого органу, затвердження внутрішніх документів Товариства, що регулюють його діяльність, щодо розгляду та затвердження звітів передбачених законодавством, організаційні питання діяльності Наглядової ради та її комітетів.

Комітети Наглядової ради виконували свої обов'язки відповідно до предмета свого відання та доповідали/звітували Наглядовій раді про результати

своїєї діяльності згідно з вимогами частини десятої статті 76 Закону України «Про акціонерні товариства».

Протягом звітнього періоду Комітетом з питань аудиту проведено 13 (тринадцять) засідань, 3 (три) з яких об'єднані засідання комітетів Наглядової ради (Комітету з питань аудиту і Комітету з питань винагород та призначень).

Протягом звітнього періоду Комітетом проведено 9 (дев'ять) засідань, 3 (три) з яких - об'єднані засідання комітетів Наглядової ради (Комітету з питань аудиту, управління ризиками та комплаєнсу і Комітету з питань визначення винагороди посадовим особам АТ «Оператор ринку» та з призначень Наглядової ради акціонерного товариства «Оператор ринку»).

Звітування за результатами роботи Комітетів здійснювалось з періодичністю та у строки визначені законодавством та внутрішніми положеннями Товариства.

Товариство у своїй діяльності застосовує Кодекс корпоративного управління Акціонерного товариства «Оператор ринку», затверджений наказом Міненерго від 22 квітня 2022 року № 160.

Кодекс корпоративного управління розміщено на вебсайті Товариства за посиланням: <https://www.oree.com.ua/index.php/web/10571>.

За звітний період відхилень від застосування Кодексу корпоративного управління не встановлено.

У Товаристві запроваджено ризик та комплаєнс менеджмент, зокрема, Наглядовою радою затверджено Комплаєнс політику Акціонерного товариства «Оператор ринку», яка розміщена за посиланням <https://www.oree.com.ua/index.php/web/10905>; Порядок проведення комплаєнс перевірок в АТ «Оператор ринку», який розміщено за посиланням <https://www.oree.com.ua/index.php/web/11230>, а також впроваджено антикорупційний комплаєнс із відповідною оцінкою ризиків, що розміщені за посиланнями <https://www.oree.com.ua/index.php/web/10456> та <https://www.oree.com.ua/index.php/web/11085>.

2. Скликання та проведення загальних зборів:

Відповідно до законів України «Про акціонерні товариства» та «Про управління об'єктами державної власності», Статуту до Товариства не застосовуються положення статей Закону України «Про акціонерні товариства» щодо порядку скликання та проведення загальних зборів акціонерів.

Повноваження загальних зборів, передбачені статтею 39 цього Закону та внутрішніми документами акціонерного товариства, здійснюються акціонером одноосібно.

Рішення акціонера з питань, що належать до компетенції загальних зборів, оформлюється ним письмово (у формі рішення). Таке рішення має статус протоколу загальних зборів.

Протягом 2024 року акціонером приймалися рішення щодо: затвердження інвестиційного плану товариства;

погодження відповідно до законодавства обсягу витрат на страхування та допомогу;

призначення суб'єкта аудиторської діяльності;

затвердження відповідних звітів та результатів фінансово-господарської діяльності та затвердження розміру дивідендів.

Рішення акціонера розміщено на сайті Товариства за посиланням <https://www.oree.com.ua/index.php/web/10321>.

3. Структура акціонерів та їх частки в акціонерному капіталі.

100 % акцій Товариства належать державі, особі Міненерго.

Схематичне зображення структури власності розміщено за посиланням <https://www.oree.com.ua/index.php/web/10320>.

4. Власники цінних паперів.

У Товариства відсутні власники цінних паперів з особливими правами контролю та опис цих прав.

5. Діяльність Товариства стосовно операцій з власними акціями.

Протягом звітного періоду Товариством не здійснювалось операцій з власними акціями.

6. Система внутрішнього контролю.

У звітному періоді система внутрішнього контролю складається з Комітету з питань аудиту, управління ризиками та комплаєнсу Наглядової ради та менеджера з управління ризиків та комплаєнсу.

Товариство створює комплексну та адекватну систему управління ризиками з урахуванням особливостей своєї діяльності, характеру, обсягів операцій Товариства, профілю ризиків та системної важливості Товариства.

Система управління ризиками Товариства, у тому числі забезпечує своєчасне (на ранній стадії) виявлення, ідентифікацію, оцінку, моніторинг, контроль, звітування та мінімізацію всіх суттєвих ризиків Товариства по відношенню до його профілю, ризиків, ринкових і макроекономічних умов.

Декларація про схильність до ризиків емітента не затверджувалась.

7. Дивідендна політика.

Товариством не розроблялась дивідендна політика, ураховуючи, що 100% акцій Товариства належать державі в особі Міненерго, яке реалізує державну дивідендну політику сформовану Мінекономіки разом з Мінфіном по відношенню до Товариства, як до господарські організації з державною часткою у статутному капіталі.

8. Перспективи розвитку та удосконалення корпоративного управління.

Розвиток та корпоративне управління Товариства із 100% акцій, що належать державі здійснюватиметься відповідно до Політики державної

власності, з урахуванням корпоративних стандартів OECD, зокрема одним із напрямків розвитку є запровадження політики сталого розвитку.

9. Політика Товариства стосовно адміністративних, управлінських та наглядових органів товариства.

Політика Товариства стосовно адміністративних, управлінських та наглядових органів товариства не розроблялась.

10. Інформація щодо наявності зв'язків з іноземними державами зони ризику.

У Товариства відсутні зв'язки із іноземними державами зони ризику. Зазначені відомості розміщені за посиланням <https://www.oree.com.ua/index.php/web/11160>.

Генеральний директор

Олександр ГАВВА